SUVANNON SEUTU

SAKKOLAN, METSÄPIRTIN JA VUOKSELAN PITÄJÄLEHTI

Muistoja 9.6.02 Vuoksela-juhlasta Tammelasta, kahvinkeittoa hymyssä suinOik. Kaisu Pasanen, Martta Repo, Raija Santanen ja Anu Pirttilahti

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

SAKKOLA SÄÄTIÖ

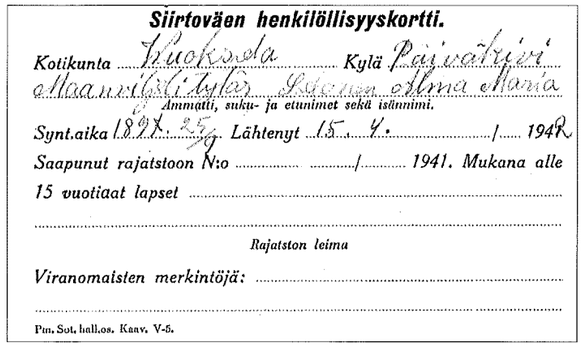

Siirtoväen henkilöllisyyskortti.

Kotikunta Vuoksela Kylä Pajuätyri
Maanviljelistyttö Salomaa Alma Maria
Ammatti, suku- ja etunimet sekä isännimi.
Synt.aika 1898. 25/9 Lähtenyt 15. 4. / 1941
Saapunut rajatstoon N:o ..... / 1941. Mukana alle
15 vuotiaat lapset .....

Rajatston leima

Viranomaisten merkintöjä: .....

Pm. Sot. hall.os. Kaav. V-5.

N:o 2 • 2003

HUHTIKUU

Arkistojen kätköistä löytyy monenlaista tietoa. Sivut 11-12.

TOIMITUKSEN TUOLI

Arvoisat Suvannon Seudun lukijat ja tekijät! Olemme taas yhdessä saaneet aikaan 24-sivuisen karjalaista asiaa sisältävän lehden - keskittyen tietenkin Sakkolan, Metsäpirtin ja Vuokselan maisemiin.

Katsauksena pariin menneeseen yhteistyön vuoteen lehden toimituskunta ja julkaisija voi ilolla todeta, että yhteistyö on tuottanut hedelmää. Lehden sisältöä värittävät nykyisin yhä useamman tekijän kirjoitukset ja valokuvat. Hyvillä mielin voimme todeta myös, että tilaajakanta on kasvusuunnassa: olemme ylittäneet 1500 tilaajan rajan!

Aurinkoista kevättalvea. - MRT

Kutomakurssilaisista

Viime lehden Kiviniemen kutomakurssilaisten kuvaan (sivulla 12) soitteli toimitukseen lisätietoja Eeva-Liisa Virta, os. Sirkiä. Hän tunnisti kuvasta äitinsä Helmi Sirkiän, os. Huuskan, toisessa rivistä toinen vasemmalta. Tuttujen kasvojen joukosta hän tunnisti myös Sirkka Huuskan, os. Kekki, Hilkka Myllysen, os. Huuska ja Jenny Jussilan, os. Lamppu.

SAKKOLA-SEURA ry:n KEVÄTRETKI
palmusunnuntaina13.4. Hyrsylän mutkaan.
Tutustutaan Aira Samulinin museoon ja näyttelyyn.
Kahvitarjoilu ja pääsymaksu 13 euroa. Kuljetuksen ja tarjoilun takia ilmoittautuminen HETI lehden ilmestyttyä.
Soita Eila Arolle p. 09-884 9402, tai jätä viesti vastaajaan.
Ilmoittautuneille soitetaan lähtöpaikka ja –aika.
Mikäli halukkaita lähtijöitä on riittävästi, hankitaan yhteiskuljetus, muuten menemme kimppakyydillä.

KOKOAMME AINEISTOA menetetyn Karjalan METSÄPIRTIN pitäjän LAPANAISTEN kyläkirjan painatusta varten. Kaikki tiedot, valokuvat, haastattelut, muistelmat ajoilta ennen talvisotaa ja myös lähdöstä sekä evakkomatkasta, ovat meille aarteita, joita kirjan muodossa pyrimme säilyttämään tuleville sukupolville. Jos siis sinulla on edellä mainittuja, tai tiedät henkilöitä, joilta tietoja löytyisi, ota yhteyttä seuraaviin henkilöihin:

* Anton Hatakka, p. 03-5888 470, Kaapelintie 385, 37600 Valkeakoski
* Lauri Olkkonen, p. 03-2140 517, Puistoperä 3A, 33800 Tampere
* Julia Keski-Mäenpää, p. 03-3431 180, Kaurakuja 2 as. 1, 33330 Tampere.

Palautamme valokuvat, kunhan laitat osoitteen mukaan.

Lapanaisten kyläkirjan toimikunta

SUVANNON SEUTU nro 2/03:

* Edesmenneiden muistoksi, s. 4-6
* Vuosia täyttäneitä, s. 7
* Kotiseutumatka Petäjärvelle s.8
* Miu makkuu - karjalanpiirakka s. 9
* Vuoksela-Seuran 54. toimintavuosi, s. 10-11
* Virallisista arkistoista löytyy tutkittavaa, s. 12-13
* Vanhassa vara parempi? s. 14-15
* Kirjeitä Aleksanteri Aavalta, s. 16-18
* Sakkola-Seuran kuulumisia , s. 19
* Larin Parasken patsaalla, s. 20
* Metsäpirtin yhteyshenkilöt s. 21
* Sakkolan ja Metsäpirtin Suikkaset hämäläisen rälssisuvun jälkeläisiä? s. 22
* Jamakka s. 23

SEURAAVA lehti ilmestyy toukokuussa. Aineistot viimeistään kiirastorstaina 17.4.

PAUKUN PALSTA

Diktaattoreilla on kannattajansa

Joidenkin lehtitietojen mukaan nykyisellä Venäjällä noin 50 % kansasta on sitä mieltä, että kommunistidiktaattori Josif Stalin teki elämässään enemmän hyvää kuin pahaa. Lisäksi noin 30 % venäläisistä pitää Isä Aurinkoista hyvänä hallitsijana, joka pelasti kansansa kansallissosialistien hyökkäykseltä ja teollisti takapajuisen maansa unohtaen kaikki toisinajattelijoiden vainot, kulakkien likvidoinnit ja Stalinin lähipiirissä olleiden sotilas- ja siviilijohtajien teatterioikeudenkäynnit ja teloitukset.

Miten tällainen on mahdollista nykyisessä maailmassa? Eivätkö venäläiset vieläkään tunne historiaansa, vaikka hirmuhallitsijan kuolemasta on kulunut jo 50 vuotta?

Olen lukenut eri lähteistä Stalinin vainojen uhrien lukumääristä. Arviot vaihtelevat 15 miljoonasta aina 60 miljoonaan saakka. Kukaan ei varmaan koskaan pysty selvittämään edes miljoonan tarkkuudella, miten moni neuvostokansalainen menetti henkensä Stalinin rakentaessa valtakuntaansa.

Venäläiset eivät ole vieläkään tehneet tiliä menneisyydestään samalla tavalla kuin Länsi-Saksassa tehtiin toisen maailmansodan jälkeen natsien teoista. Neuvostoliitto oli voittajien puolella ja siksi selvitykset Stalinin hirmuteoista jäivät tekemättä. Nähtiin ainoastaan suuri isänmaallinen sota, joka voitettiin todella valtavin uhrein ja materiaalisin menetyksin.

Mutta oliko Stalin se henkilö, joka edesauttoi venäläiset sodan voittoon? Auttoiko koko Neuvostoliiton korkeimman sodanjohdon puhdistukset ennen Talvisotaa suomalaisia vaiko neuvostoliittolaisia? Mistä mahtoivatkaan olla lähtöisin neuvostosotilaiden parhaimmat varusteet, ammukset, purkkimuonat ja jopa tankit, joita oli jopa Suomen vastaisella rintamalla keväällä ja kesällä 1944? Voidaan vaan kysyä, voittiko Neuvostoliitto sodan Stalinista huolimatta.

Venäjän federaation Suomen suurlähetystön lehdistösihteeri A. Semjonov kirjoittaa Helsingin Sanomissa, että nykyään Venäjällä on poistettu kaikki esteet Stalinin ajan Neuvostoliiton historian tutkimukselta ja Stalinin persoonan uudelta arvioinnilta.

Jos näin on, miksi venäläiset eivät vieläkään tiedä lähihistoriastaan juuri mitään. Miksi toinen maailmansota venäläisten mielestä vieläkin alkaa Suomen ja Neuvostoliiton osalta Suomen hyökkäyksellä Neuvostoliittoon kesällä 1941? Miksi Venäjällä suhtaudutaan nuivasti niihin venäläisiin historian tutkijoihin, jotka kertovat avoimesti, että Kajalan kannaksella oli ennen sotia suomalaista asutusta ja alue kuului itsenäiseen Suomeen? Missä ovat Viipurin kirkonkirjat, jotka jäivät Jatkosodan seurauksena Neuvostoliittoon ja joiden perusteella tehtiin monta peitehenkilöllisyyttä neuvostovakoojille? Miksi niitä ei ole palautettu Suomeen sukututkijoiden käyttöön?

Jos Venäjällä tunnustetaan Stalinin hirmuhallinnon virheet ja väärinkäytökset, niin miksei niitä edes pyritä oikaisemaan. Miksei ole otettu edes puheeksi suomalaisten maksamien sotakorvausten tai pakkoluovutetun Karjalan palauttamista? Miksi suomalaisten poliitikkojen on edelleen peräti vaikeaa ottaa kantaa Karjalan kysymykseen?

Tuntuu hämmästyttävältä, että diktaattoreilla on edelleen kannattajansa. Suomesta ja muualtakin demokraattisesta maailmasta löytyy muutamia, jotka suhtautuvat myönteisesti Staliniin ja niitäkin, jotka suhtautuvat myönteisesti Hitleriin. Lukumäärät tosin ovat häviävän pieniä. Käsittämättömintä on se, että suomalaisia ja muita länsimaiden edustajia lähtee Irakiin ihmiskilvin puolustamaan sikäläisen diktaattorin voimalaitoksia ja kemiallisia tehtaita.

Hannu J. Paukku
Sakkola säätiön
valtuuskunnan puheenjohtaja
Harjatie 5, 32210 LOIMAA
p. 02-7628152
GSM 0500-741296
hannu.paukku@punkalaidun.fi

Kansikuvaan löytyi tietoa

Kaija Ravi kirjoittaa saaneensa paljon peräänkuuluttamiaan tietoja viime lehden kannessa julkaistuun vanhaan valokuvaan. Tuomas Tahvonpoika Aikaan tyttärentyttärentytär Kaija Ravi lähettää kuva-arvoituksen ratkaisussa suurkiitokset seuraaville henkilöille: Anna Kilpi, Aino Laamanen, Helka Kurikka, Osmo Paalanen, Eeva Koiranen ja Antti Koiranen.

Kuvassa oli juhlaväkeä Matti Laamasella, Sakkolan Sipilänmäen Laamasenmäellä kesällä 1917 (aika määritetty Laamasten kaksosten, s. 1916, iän perusteella.)

Takarivi vasemmalta: Ida Falin, (os. Sairanen, myöh. Aarnio), Tuomas Tahvonpoika Äikäs (vaatturi), Maari Laamanen (Peko Matti), Mikko Laamanen, Israel Maasalo (vuoteen 1905 Masalin, Sakkolan kanttorina 1899-1927), Ville Laamanen, tunnistamaton, Matti Laamanen (Heli Matti), Viktor Virkki (kauppias), tunnistamaton (mahd. adjutantti), Onni Lång (kunnanlääkäri), Arsenij Masurow (Sakkolanhovi, hovinherra), tunnistamaton, Sälliksi kutsuttu (nimi tunnistamaton).

Eturivi vasemmalta: Liikahtanut poika Olli Laamanen (s.1911 Matti Laamasen ens. avioliitosta), Ida Laamanen (Matti Laamasen toinen vaimo sylissään tytär Aune s.1916), Vieno Maasalo (myöh. Paalanen, kansankoulunopettaja), Ida Maasalo (os. Hällström), Helmi ? (os. Virkki), Helmin mies (upseeri, jonka nimi ei ole tiedossa), Maiju Virkki, ? Lång (kunnanlääkärin puoliso), Ida Masurow (os. Äikäs), tuntematon. Edessä istuvat Matti Laamasen lapset: vasemmalta Lauri s. 1915, Annikki, Selma 1916.

KUOLLEITA

Eino on poissa

- "Tuost myö lasettii suksill, iha tuva rappuloi vierest ja tuon pitkäll Suvanno jääll ne sukset liukuit. Tääll mie uo syntynt ja varttunt melkei mieheks ast, tuo sota vaa tull ja sekotti meijä ajatukset".

Näin kertoili Eino Patja, hyvä ystäväni ja pitkäaikainen urheilu- ja Sotaveteraanijärjestöjen yhteistyökumppani puolitoista vuotta takaperin hänen synnyinkotinsa portaiden vierellä Sakkolan Lapinlahdella.

- Jo Karjalan kunnailla lehtii puu, kirjoitti aikoinaan laulun tekijä. Suvantojärven rannalla, Sakkolan Lapinlahden kylässä lehti puu, kun Patjan perheeseen syntyi poika 12.8.1925, joka sai kasteessa nimekseen Eino.

Silloin ei maailman ja erikoisesti Karjalan kannaksen myllerryksistä osattu vielä edes kuvitella mitään. Aika kului. Patjan, paikalliset tilakoot huomioon ottaen suhteellisen suurta tilaa elettiin. Isä oli vahva persoona, joka kasvatti lapsensa kunnioittamaan työtä ja yrittämistä. Eino jatkoi kertomustaan synnyinkotinsa raunioilla, vielä paikallaan olevien porrasaskelmien ääressä: - "Meill oll täs melko suur omenatarha, noi 150 puuta. Hää ku tää miiu veljei käi puutarhakoulu ja sai isäkii innostummaa asjastaa ja nii se puutarha synty. Nyt ei oo puu puuta mutta nää sirreenit ne kukkiit yhä vaa".

Kyynel vierähti veteraanin silmille katsellessaan talon porrasviereen aikoinaan istutettujen sireenien kukintaa juhannusviikolla 2001.

Elämä Lapinlahdella katkesi talvisodan syttymiseen ja evakkotaipaleeseen. Patjan perheen sijoituspaikka oli Viiala. Viialassa Eino, aktiivisena nuorena miehenä osallistui mm. sotilaspoikatoimintaan, joka jo näin varttuneelle nuorelle antoi monenlaista toimintaa mm. desanttien etsintää. Työ ja rahan saanti oli syövytetty jo nuoresta Einonkin ajatusmaailmaan ja niinpä hän, nuoresta iästään huolimatta ilmoittautui viilatehtaalle töihin. Siinä meni talvisodan evakkotaival.

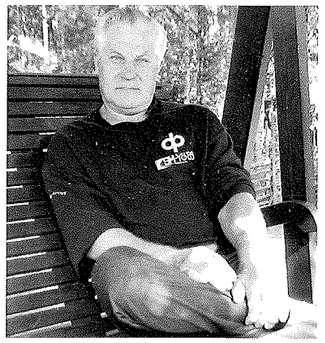

Eino Patja pihakeinussaan 12.8.2000 75 v. Kuva:Punkalaitumen Sanomat.

Vuonna 1942, jatkosodan aikana paluu synnyinseudulle Sakkolan Lapinlahdelle oli taas Einolle haaste. Koti oli säilynyt sodan tuhoilta. Eteenpäin oli elävän mieli. Isä osti lisätilan, rakennettiin, katse oli pitkällä tulevaisuudessa.

Komennus Kiviniemen siltavahdiksi vei nuorukaisen jo tietynlaiseen sotilastoimintaan. Sota kuitenkin jatkui ja tuli aika Einonkin astua asepalvelukseen vuonna 1943. 18-vuotiaana lyhyt neljän kuukauden alokaskoulutus Riihimäellä tykistön tulenjohtueeseen antoi nuorelle miehelle valmiudet meneillään olevaan sotaan. Komennus oli Syvärille. Asemasota meni, Einosta tehtiin ratsulähetti, kun oli todettu, että hän hallitsee hevoset ja pystyy ratsastamaan.

Perääntymisvaiheessa oli monet hankalat ja jopa vaaralliset vaiheet. Yksi Einon kertoma tapaus Aunuksen vaiheilta, perääntymisvaiheen ajoilta: - "Myö oltii siin Aunuksen vaiheil ja nälkä ol kova. Siinn oll pelloll lehmä ja maitoo tek miell. Mie sanon et vaik mie ossaaki lypsää, mie en mää. Kakss miestä männ, tull täysosuma, mie säästyi, mikä se lie olt varjelus tässäkii, kyl myös sit yöllä mäntii ottamaa lehmä reispaistii ja syötiiki. Miukii pakis ol paistii paha päivä varalt, mut sehä hais ku seuraava kerran ol mahollista ruokailuu".

Tarina jatkui vielä. Einon oli nuorena miehenä lähdettävä Lapin sotaan. Entinen aseveli piti karkottaa Suomesta. Eikä siinä kaikki, kun saksalaiset oli karkotettu oli Einolla vielä asevelvollisuutta suorittamatta. Rintamaolosuhteet ja kovat sodan koettelemukset eivät riittäneet. Eino jäi suorittamaan asevelvollisuuttaan miinanraivaajana Lapissa.

Sota loppui, tässäkin kerrottujen vaiheiden jälkeen. Vuonna 1946 Patjan perhe sai käskyn siirtyä sijoituspaikkakunnalleen Punkalaitumelle. Kanteenmaan kylästä tuli Patjojen seuraava vakituinen asuinpaikka. Karjalassa syntyneiden mielessä eli vielä paluun kaiho synnyinseuduille. Sitä ei tullut.

Isänsä luovuttua talon pidosta tuli Einosta seuraava isäntä. Perhe oli perustettu, jälkeläisiäkin kertyi. Mikä oli se voima ja tarmo, että Einolla riitti energiaa paneutua mukaan Punkalaitumen yhteiskunnalliseen elämään. Oli pankki, nuorisoseura, maamiesseura... Tärkeimmäksi muodostui kuitenkin Urheiluseura Punkalaitumen Kunto. Urheilumiehenä ja monilukuisen lapsikatraan isänä Eino paneutui seuran toimintaan koko energisellä persoonallaan.

Kotiseuturakkaus, Sakkolan Lapinlahti, se oli yksi Einolle tärkeä asia. Lapinlahden kyläseura, jonka kotipaikka on Kanteenmaa, oli Einolle henki ja elämä. Lapinlahtiseuran puheenjohtajuus oli veteraanityön ohella hänelle arvokas. Se, että ei voinut osallistua viimeiseen tapaamiseen, sairauden vuoksi, Kanteenmaassa, oli kova paikka. –" Mie sano, et kyll Kallose Esko hoitaa asjan", oli Einon kommentti.

Tuttavuutemme ja ystävyytemme Einon kanssa juontavat juuri urheilun ja seuratoiminnan parissa jo vuosikymmenten taakse. Eino oli enempi aktiivivalmentaja ja urheilijoiden tukija. Jo omasta perheestä löytyi aktiiviurheilijoita, jopa aina SM-tasolle asti. Siinä isän eli Einon osuus ei ollut vähäisin. Hänen seuratoimintansa johtokuntatasolla kesti lähes 40 vuotta ja Särkän järjestysmiesura vielä pidempään.

Eino oli sotaveteraani. Viimeiset, lähes kymmenen vuotta, aina kuolemaansa asti, hän toimi Punkalaitumen Sotaveteraanien puheenjohtajana. Puheenjohtajana hän sai varauksetonta tunnustusta tasapuolisesta ja antaumuksellisesta toiminnastaan veteraanityön hyväksi. Hänen myönteistä persoonaansa jää kaipaamaan suuri joukko veteraaniveljiä ja –siskoja. Einoa olisi vielä tarvittu.

Veteraani on siirtynyt viimeiseen iltahuutoon 25.1.2003. Eläköön hänen ansiokas muistonsa meille kaikille eräänä elämänmyönteisenä esimerkkinä. Niin kuin Eino sanoisi: -" Kyl myö tää asja hoijetaa".

Paikkakunnalla urheiluvaikuttaneelle ja sotaveteraanille, kunniaa tehden, ja lämmöllä muistaen

Veli Nieminen

Eino Patjan muistolle

Kun maanviljelijä Eino Patja haudattiin lauantaina, 8.2. 2003 Punkalaitumen kirkkomaan multiin, yksikään silmäkulma ei ollut kuiva. Sankka saattoväki jätti hyvästit miehelle, josta kenelläkään ei voinut olla muuta kuin hyvää sanottavaa. Päivä, jona Eino kätkettiin maan poveen, oli keskitalven kaunis, aurinkoinen päivä, yksi talven kauneimmista.

Eino Vilho Patja syntyi 12.8. 1925 Sakkolan Lapinlahdella monilapsiseen sisarusparveen. Einon lapsuudenkoti sijaitsi uskomattoman luonnonkauniilla paikalla Suvannon rannalla, korkealla mäellä, josta totisesti näkyi toinenkin mäki. Elämä Lapinlahdella katkesi kuitenkin talvisodan syttymiseen ja evakkotaipaleeseen. Eino ei nuoren ikänsä takia ehtinyt talvisotaan, mutta jatkosota tarvitsi hänenkin palveluksiaan. Hän astui vain 18-vuotiaana nuorukaisena riviin ja joutui Syvärille, missä hän kesällä 2001 vieraili viimeisen kerran. Näiden kahden Syvärin reissun väliä oli miltei päivälleen 57 vuotta. Sodan päätösvaiheissa Eino komennettiin vielä Lappiin, missä hän joutui suorittamaan asevelvollisuutensa loppuajan miinanraivaajana.

Sota onneksi loppui aikanaan, ja Patjan perhe sai määräyksen siirtyä Punkalaitumelle. Kanteenmaan kylästä tuli Patjojen seuraava vakituinen asuinpaikka. Paluuta menneeseen ei enää ollut, mutta kun rajat aukenivat Neuvostoliiton sorruttua, Einosta tuli vakituinen Karjalassa vierailija. Hän oli loistava kertoja ja erinomainen opas, jonka tarinat saivat jokaisen unohtamaan ajan ja paikan. Einolla oli lisäksi aina veijarimainen pilke silmäkulmassa, hän osasi löytää jokaisesta asiasta sen humoristisen puolen. Vastoinkäymisiä hän ei suostunut ottamaan vastaan, ja niinpä hänen mielilauseensa kuuluikin:

- Kyl myö tää asja hoijetaa.

Heti sodan jälkeen Eino perusti perheen Inkerinsä kanssa. Lapsia syntyi seitsemän, neljä poikaa ja kolme tyttöä. Kun Eino poistui keskuudestamme 77-vuotiaana 25.1. 2003, häneltä jäi seitsemän lapsen ohella myös 17 lastenlasta ja kaksi lastenlastenlasta. Einon puoliso Inkeri jaksoi osallistua vielä miehensä hautajaisiin, mutta jo viikon kuluttua siitä hänenkin voimansa loppuivat. Patjalaiset joutuivat saattelemaan maaliskuun alussa maan lepoon myös Einon puolison.

Eino Patja oli Punkalaitumella varsinainen voimalaitos ja jokapaikanhöylä. Hän hääräsi pankin, nuorisoseuran, maamiesseuran ja paikallisen urheiluseuran asioissa, mutta aikaa riitti myös Punkalaitumen sotaveteraanien ja Lapinlahtiseuran puheenjohtajuuksiin saakka.

Eino Patja oli vanhan ajan heimo- ja kyläpäälliköiden hengenheimolaisia, hän oli niitä miehiä, joita ei enää valmisteta. Hän oli aina valmis auttamaan ja häneltä myös tultiin kysymään neuvoa mitä moninaisimmissa asioissa. Kysyjät lähtivät hänen luotaan poikkeuksetta uusia suunnitelmia täynnä ja tulevaisuuteen luottaen. Muodollista sivistystä Eino ei ehtinyt hankkia, mutta hänellä oli synnyinlahjana ihmisen saamista lahjoista kaikkein suurin, sydämen sivistys.

Sitten tuli kuitenkin vakava sairaus, syöpä, joka vei Einon hautaan. Se alkoi eturauhassyöpänä, jonka jo luultiin talttuneen, mutta estolääkityksen loputtua syöpä alkoi riehua taas. Pitkä ja työntäyteinen elämä alkoi lähestyä päätepistettään.

Eino Patja oli enoni, jonka lämmin muisto säilyy mielessäni ikuisesti. Suru on edelleen syvä, mutta koska me emme enää voi saada häntä takaisin, keskittykäämme muistelemaan häntä ja olkaamme kiitollisia siitä, että olemme saaneet tuntea hänen kaltaisensa merkittävän miehen.

Reijo Ikävalko

KUOLLEITA

Kummitätini, serkkuni Kaija Kyllikki Nurkka, ent. Saariaho, os. Vuorinen, kuoli Lohjan sairaalassa 23.12.2002. Hän oli syntynyt 18.5.1923 Sakkolan Kiviniemessä. Siunaus toimitettiin Nummelan seurakuntakappelissa, ja muistotilaisuus oli saman talon juhlasalissa, jossa olivat paikalla puoliso, sisarukset, serkut sekä ystävät ja naapurit, pappi ja kanttori.

Kaija oli uskollinen harrastukselleen aivan loppuun asti; hänelle posliinimaalaus oli sekä työ että harrastus, josta hän suoritti jo 1950-luvulla kisällitutkinnon. Hänellä oli lukuisia näyttelyitä, ja hän toimi myös koristemaalauksen opettajana useita vuosia. Minäkin sain alkeita häneltä opiskella, siitä kiitos.

Monien koteja koristavat kauniit esineet muistoja hänen taiteellisuudestaan. 1970-luvulla hän oli myös Turun ja Porin läänin vuoden taiteilija. Hän muutti useaksi vuodeksi puolisonsa työn vuoksi Moskovaan, kotimaahan palattuaan Kaija jatkoi karjalaisuuden vaalimista.

Muistamme Kaija sinut iloisena, vieraanvaraisena, vahvana ja miellyttävänä naisena. Lepää rauhassa, Kaija-kulta.

Helinä Welling

Rakkaamme
Aili Tuulaskoski
os. Nuora

s. 5.5.1916 Sakkolassa
k.19.7.2002 Rauman
terveyskeskuksessa

Kaipauksella
äitiä, mummoa ja
isomummoa muistaen

Kalevi perheineen
ja tytär Marjatta

Auta meitä surun tiellä
Taivaan Isään luottamaan.
Luovuttamaan Jumalalle
rakkaimpamme kokonaan.

Siunattu lähimpien läsnäollessa. Lämmin kiitos muistaneille.

Äidin muistolle

Tämä elämä on kuin kirjava kangas,
jota ihminen kiireesti kutoo,
sitä kangasta valmiina emme nää,
kun näkyy jo kultainen langanpää
ja sukkula sormista putoo.

Tiennyt et, mitä eessäsi on
kun kankaasi aloitit,
iloa kudoit ja onnea,
kun isäni valloitit.
Vaikk´ oli sota ja ankeus, huoli,
oli asiassa aurinkoinen puoli,
usko, toivo, rakkaus,
siinä kaiken voittava pakkaus.

Vaan korista kuteiden nousee uhka,
ja sydäntäsi kouraisee lohduton tuska.
Jäit yksin sä kanssa pienen tytön,
vei sota miehen ja isän rakkaan.
sä murrutko tähän
tuskaiseen taakkaan?
Pitkä on tummien raitojen määrä,
vaan – ei ikuisiksi ajoiksi
voi suruun jäädä.

Olit vahva,
yhdessä kuljitte äiti ja lapsi,
paikasta toiseen kuin eksynyt haaksi.
Eteenpäin matkasitte polkua kaitaa.
kohtalo päätti,
nyt kudotaan iloista raitaa.
Kohtasit onnen ja tyttäresi uuden isän,
vuosien myötä,
vielä neljän lapsen lisän.

Raitoja monia kankaasi kantaa,
kauneimmat niistä iloa antaa,
tummat kohdat unholaan vaipuu,
kuin usva aamuisin taivaalle haipuu.
Hyvää matkaa äiti-kulta,
isille viethän terveiset multa!

Kiittäen
Kaija

Äitini Maija Hovin, os. Karonen, ent. Tuokko (11.3.1920-12.2.2003) muistolle.

www.sakkola.fi
www.vuoksela-seura.fi
www.metsapirtti.net

Neljä polvea

Kuvassa sakkolalaissyntyisen Sisko, os. Kopperoinen, ja sääksmäkeläisen Ismo Koiviston perhettä neljässä polvessa. Kuva on otettu suvun nuorimmaisen Paavo Ismo Johanneksen ristiäisissä. Seisomassa oikealta Sisko ja Ismo Koiviston poika Hannu Koivisto sekä vaimonsa Anita, jonka sukujuuret papan puolelta menevät Viipuriin. Seuraavana Hannu ja Anita Koiviston poika Pasi, sekä isovanhemmat Sisko ja Ismo Koivisto.

Istumassa keskellä Pasin vaimo Maija sylissään Paavo-poika. Kuvan oikeassa reunassa näkyy lisäksi yksi Paavon kummeista, Ismo Matikainen. Ismo Matikaisen isovanhemmat ovat niinikään Sisko ja Ismo Koivisto sekä isän puolelta Elsa Matikainen, os. Etuaho, myös Sakkolasta.

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

95 vuotta täytti 17.2.2003 Tyyne Kuuppo Hopun vanhainkodissa Vammalassa. Entinen kotipaikka Sakkolan Vilakkala.

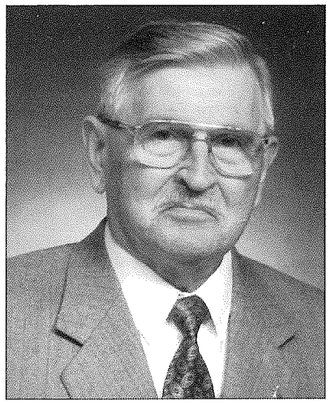

Kirjakauppias Eino Kareno, ent. Koiranen, täyttää 80 vuotta Kotkassa 12.4.2003. Hän on syntynyt Sakkolan Kiviniemessä 1923. Isä Vilhelm Koiranen ja äiti Anna Katri Koiranen, os. Kalinen.

Hän osallistui vapaaehtoisena maanpuolustukseen. Summan-Ihantalan taisteluissa 1944.

Eino Kareno toimi aikanaan mm. Suomen Kirjakauppiasliiton hallituksessa. Harrastuksista mainittakoon tennis, keilailu ja hirvenmetsästys.

Merkkipäiväänsä hän viettää kotonaan perhepiirissä.

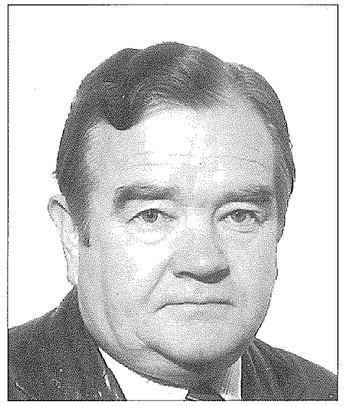

75 vuotta täytti 2.3.2003 Tenho Kuuppo Turussa. Entinen kotipaikka Sakkolan Vilakkala.

SUVANNON SEUTU JULKAISEE joka numerossaan suruviestit, merkkipäivät, valmistuneet yms. perhetapahtumatiedot. Lähetä tiedot toimitukseen, ja liitä mukaan aineiston palautusosoite.

Kysythän asianosaisilta luvan tietojen julkaisuun!

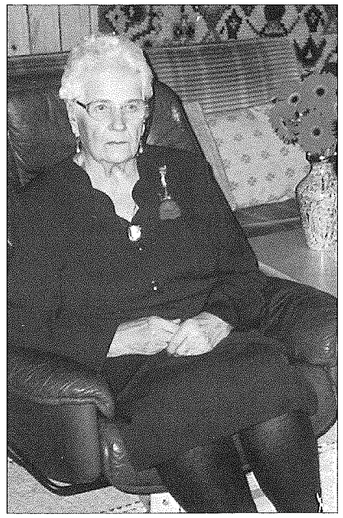

Lempi Luukkanen täytti 90 vuotta 30.1.2003 Hämeenkyrön Mahnalassa. Hän on omaasukua Nuora, ja syntynyt Sakkolan Petäjärvellä.

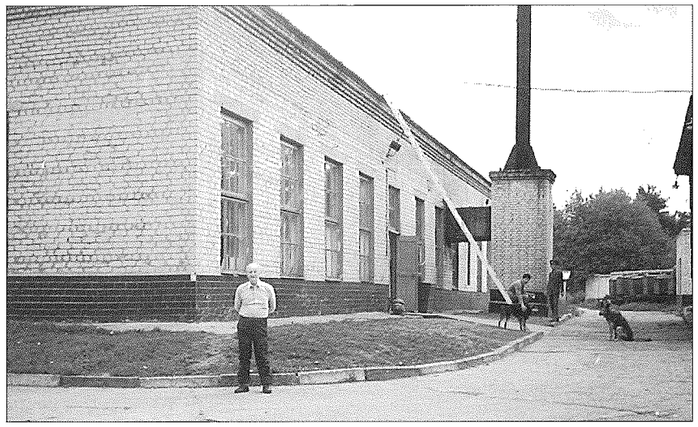

80 vuotta täytti 5.3.2003 Pentti Hännikäinen, syntynyt Sakkolan Luprassa.

Niin on pitkä tie kuljettu. Tässä kuvassa Pentti seisoo oman entisen navetan luona, josta on tehty leipomo. Hän syntyi Luprassa 5.3.1923, sitten perhe osti uuden kodin Viiksanlahdesta. Nyt koti-Karjalassa ei ole muuta tallella kuin tämä navetta, ja kun ei enää jaksa kotikonnuille mennä käymään, ovat sentään muistot tallella.

Pentti Hännikäistä onnittelevat vaimo ja tytär perheineen.

Kotiseutumatka Petäjärvelle 4.-7.7.2003

Kotiseutumatkaa Petäjärvelle Sakkolaan valmistellaan tarkoituksella palauttaa mieliin kotiseutumme niiltä ajoilta, jolloin siellä olimme sekä lisätä samalla tietopohjaa Petäjärvestä ja sen asukkaista suunnitteilla ja osin valmisteilla olevaa Petäjärven kirjaa varten.

Matkan aikana keskitytään kotikylämme maisemiin, käydään Ryhmässä, Nuoranmäellä, Haasundissa, Koselassa, Lännäjärvellä, Likolammella, Sopenmäellä, Syväojalla ja ehkä Holotilla, Saarniaiskoskella ja Hovinkylässä ja tarvittaessa Lapinlahdessa ja muuallakin. Sovitaan matkan aikana käyntipaikat.

Olen talven aikana pyrkinyt perehtymään Petäjärven entisiin asukkaisiin nimien kautta. 1500-luvulla eli Vatjan viidenneksen verokirja v.1500 paljastaa Petäjärvellä asuneen suhteellisen paljon asukkaita. Kaikki viittaa venäläisiin nimiin.

Asutuksen sijoitus ilmenee oheisesta kartasta. Asutus on keskittynyt Petäjärven ympäristöön, Ryhmään, Nuoranmäelle ja sieltä Haasuntiin ja Hovinkylään.

Sakkula tyhjeni ortodokseista 1600-luvulla ruotsalaiskomennon kautta ja tilalle tuli Viipurin läänistä ja Savosta asukkaita. Nimiluettelo vuodelta 1731 on mm Lamput, Paukku, Karjalainen, Karoset, Suokas, Kuparinen.

Vuoden 1939 asukkaiden nimien osalta viittaan Hannu J. Paukun kirjaan: Sakkolan kylät tuvasta tupaan.

Nimien täydentämistä ja sukujen esipolvia olen täydentänyt Valtion arkistosta ja tarkoituksena on käydä vielä Mikkelin maakunta-arkistossa. Näitä sukutietoja voidaan tarkistella ja täydentää matkankin aikana.

Erityisen monimuotoisia ovat Petäjärvellä Karvosten ja Nuorien suvut, joiden osalta olen jo tehnyt pienoissukututkimukset.

Lisäksi näyttäisi ainakin Kurikoiden, Lamppujen ja Luukkojen selvityksiä tarvittavan.

Kirjan pohja-aineisto on erittäin hyvä kun Heino Kurikka on 1970-luvulla laatinut laajat selvitykset Petäjärven asutuksesta, elinkeinoista ja elämästä.

Yrjö Raaska on työstänyt erinomaisesti karttapohjalle kotikylämme näkymän pihapiireineen ja latoineen, joita Petäjärven niityillä oli 261 kappaletta.

Kirjaan on tiedossa muutakin aineistoa, mutta jokainen petäjärveläinen tai muutkin voivat osallistua laajentamaan kirjan sisältöä. Erityisesti kaivataan kuvia, sellaisiakin, joissa ihmisten ja talojen lisäksi näkyy myös maisemia.

Kirjoitustyö on käynnistynyt Yrjö Raaskan johdolla työryhmässä, jossa on Ritva Koski, Marjo Ristilä-Toikka ja allekirjoittanut.

Mitään aikarajaa kirjoitustyölle ei ole asetettu, mutta kaikki päättyy aikanaan.

Teuvo Kuparinen

Kotiseutumatkalle Petäjärvelle, jonka hinta on n.250 euroa, pyydetään ilmoittautumaan:

Markku Nuoralle, joka on vastuullinen matkan järjestäjä puhelin 0400-637 730 tai

Teuvo Kupariselle p.09-801 5617, 0400-612 347

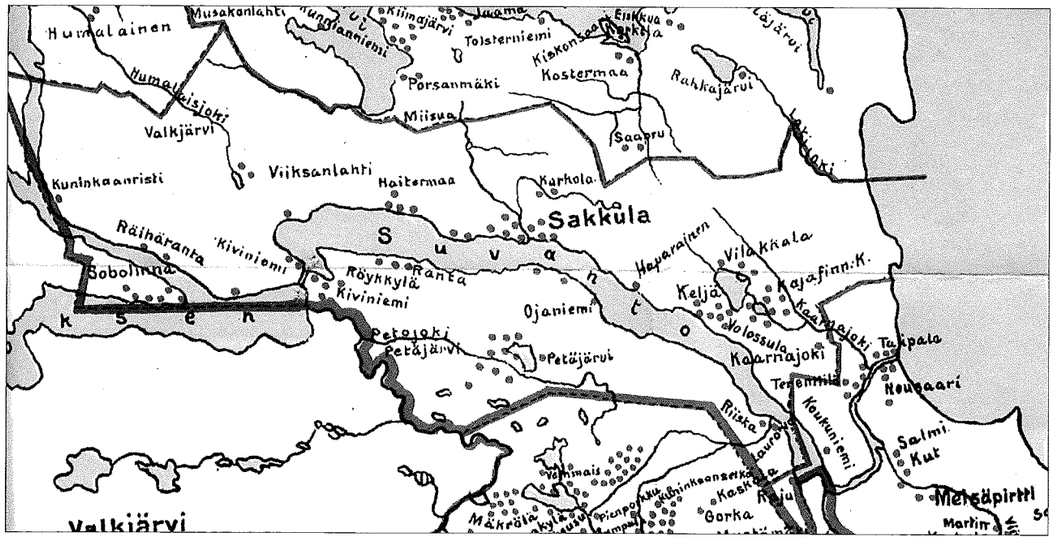

VIRKIN VIRKKEET

Miu makkuu

Karjalanpiirakka on saanut EU:lta virallisen aidon perinteisen tuotteen statuksen, luettiin sanomalehdistä helmikuun loppupuolella. EU:n nimisuojan ovat Suomesta aiemmin saaneet Lapin puikula, sahti ja kalakukko.

Hyvä näin. Kun lapsesta saakka on viikottain tottunut syömään piirakoita, niin ilman ei osaa olla. Vuosikymmenten aikana mallit ja maut ovat vaihdelleet riippuen siitä, kuka tekijänä on ollut kulloinkin. Tekijästä tuote tunnetaan, sanotaan ja se kyllä pitää paikkansa. Karjalaistapahtumissa piirakka on ollut ja toivon mukaan tulee olemaan tärkeässä roolissa. Kysynnän ovat huomanneet myös kaupalliset tahot ja myymälöissä on tarjolla pakasteina puolivalmiita sekä myös valmiiksi paistettuja piirakoita. Mielestäni korvikkeita ne kuitenkin ovat verrattuna niihin valmisteisiin, joita vielä nykyisinkin tehdään karjalaiskodeissa vanhaan malliin. Jotta perinteet jatkuisivat, olisi toivottavaa, että piirakanteon salat opetettaisiin nuorille.

Vuoksela-Seuran hallituksen kokoukset alkavat aina kahvittelulla ja piirakat munavoineen kuuluvat perinteeseen. Muuten viime kokouksessa sukulaistyttö Anu jälleen kerran yllätti minut piirakoillaan, mistä suurkiitos (kuva kertoo kaiken).

Talven selkä on taittunut, kevättä kohti ollaan menossa ja kesän tapahtumat lähestyvät. Monen mielessä on taas kotiseutumatkat, jolloin tuttujen parissa voimme rentoutuen hankkiutua "Karjalan kunnaille" ja rakkaille kotikonnuille.

Rohkeasti tekemään päätöksiä ja ottamaan mukaan myös suvun nuorempaa väkeä. Tutustukaapa tarjontaan toisaalla tässä lehdessä.

Taisto Virkki
VUOKSELA - SEURA r.y.
puheenjohtaja
Paununkatu 24, 33700 Tampere
p. 03 - 363 1750 050 - 5538607
taisto.virkki@luukku.com

Piirakantekokilpailu Uudessakylässä Alma Lemmetyllä 1930-luvun puolivälissä. Kilpailijat vas. Hilma Ryyppö, Martta Jääskeläinen, Alma Väisänen ja Hilja Inkiläinen. Taustalla kerhoneuvoja Tonteri.

VUOKSELA - SEURAN 54. toiminnan vuosi

Seuran hallituksen päätöksiä

Maaliskuun 1.päivänä kokoontuneen seuran hallituksen päätöksellä vuonna 2003 puheenjohtajana jatkaa Taisto Virkki ja varapuheenjohtajana Pentti Warvas. Hallitukseen kuuluu 12 jäsentä ja 6 varajäsentä edustaen sukujuuriltaan Vuokselan eri kyliä. Kuluvan vuoden toimintasuunnitelmaan liittyen keskusteltiin vuosikokouspäätösten toimeenpanosta ja tarkennettiin eri tapahtumien ajankohtia. Yksityiskohtaisempien suunnitelmien tekemistä varten nimettiin työvaliokunta, johon kuuluu puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi seuran sihteeri Raija Jyrinki, Kauko Komonen, Kaisu Pasanen ja Raija Santanen.

Vuosikokous ja MUISTOJEN ILTA-tapahtuma

Kesäkuussa pidettävä vuosikokousajankohta on lauantai 28.6.2003 klo 18 kokouspaikkana Kerhoravintola SEISKA Hämeenlinnassa. Kokouksen jälkeen jatketaan yhdessäoloa Muistojen iltatapahtumalla entiseen tapaan ruokailemalla, seurustelemalla ja vapaamuotoisella viihteellä, joka selviää tarkemmin tulemalla mukaan itse tapahtumaan.

Läpi kauniin kesäisen Karjalan - matka 5. -8.6.2003

Vuoksela-Seuran toimesta on vuosittain aina valmisteltu kotiseutumatka entiselle kotiseudulle. Näin tapahtuu tulevanakin kesänä eli tarkemmin 5. - 8.6.2003. Matkakohteina on otettu huomioon aiempina vuosina esitettyjä toiveita.

Kyseessä on neljän päivän matka tutustumiskohteina SORTAVALA (ensimmäinen yö) - VALAMO/luostarisaari - LAHDENPOHJA - KÄKISALMI - KIVINIEMI (toinen ja kolmas yö) - VUOKSELA - VIIPURI.

Kotikyläkierros tapahtuu entiseen tapaan linja-autolla, minne kulku on mahdollinen. Paikallistakseja on jokaisen erikseen mahdollista tilata omaan laskuun kuten ennenkin. Mikäli sää suosii, ilta-ajeluna teemme vielä linja-autoretken jonnekin Vuoksen rantamille viettämään MUISTOJEN ILTAA omin eväin ja ohjelmin. Vastuullisena matkatoimistona on LOMALINJA Aleksanterinkatu 29, 33100 TAMPERE.

Lisätieoja antaa ja ilmoittautumisia ottaa vastaan Taisto Virkki (yhteystiedot muualla lehdessä) tai Lomalinja p. 03 - 3140 3310. Varaukset ilmoittautumisjärjestyksessä.

Matkan hinta on 255 euroa lisättynä toimistokuluilla 7 euroa/lasku (1.5. alkaen 8 euroa/lasku).

Vuokselan lippu sinivalkoisin värein juhlakulkueessa Porissa 16.6.2002. Lipun kantajana Jyrki Waris ja airueina rinnalla esillä Martta Repo ja vasemmalla Helvi Vähä os. Vepsä (ei näkyvillä).

Karjalaiset kesäjuhlat Jyväskylässä 13. - 15.6.2003

Monenlaisia tapahtumia on taas jälleen tarjolla ensi kesänä Jyväskylässä. Virallisesti osallistumme sunnuntain pääjuhlaan ja pitäjämme esiintyy juhlakulkueessa lippu hulmuten. Tervetuloa mukaan tapaamaan tuttuja ja aistimaan mahtavan karjalaisen tapahtuman ilmapiiri.

Alkuperäistä Vuokselan henkikirjaa säilytetään Mikkelin maakunta-arkistossa.

Vuoksela - nuoren kannakselaispitäjän vaiheita teoksen 3. lisäpainos

Pitäjähistoriikki ilmestyi v. 1955 ja lisäpainokset on otettu v. 1965 ja 1988. Jo muutaman vuoden ajan teos on ollut loppuunmyyty ja ei oota on ollut vain tarjolla. Koska teos antaa entisestä pitäjästämme seikkaperäisen selvityksen elämisen ja hallinnon eri aloilta, voidaan sitä perustellusti suositella hankittavaksi myös karjalaisuudesta yleensä kiinnostuneiden luettavaksi. Mikäpä sen parempi lahja olisi, kuin vanhempien hankkia se vuokselalaista sukujuurta oleville lapsilleen.

Seuran hallitus teki 3. lisäpainoksen hankintapäätöksen ja teosta on saatavilla vielä kuluvan kevään aikana ennakkohintaan 25 euroa lisättynä mahdollisilla toimituskuluilla. Tilauksen voi tehdä ottamalla yhteyttä Taisto Virkkiin tai osoitteesta www.vuoksela-seura.fi.

Dokumentointityöt jatkuvat

"SOTIEMME VUOKSELA"-historiikin kartoitustyö on edennyt siten, että vuokselalaisten nimitiedot vv. 1939 - 1943 on selvitetty Mikkelin Maakunta-arkistossa säilytettävän alkuperäisen **Vuokselan henkikirjan** perusteella.

Tiedot on tallennettu CD:lle ja ovat siten helposti muokattavissa eri käyttötarkoituksia silmälläpitäen. Vuokselalaisten osalta olemme hankkimassa tietoja Sota-arkistosta, jossa on arkistoituna sotiin osallistuneiden henkilöiden ns. kantakorttitiedot.

Henkilömäärät kylittäin vv. 1939 - 1943 (mukana myös ko. aikavälillä kuolleet).

KUNINKAANRISTI	501
NOISNIEMI	607
RÄIHÄRANTA	167
PÄIVÄKIVI	553
UUSIKYLÄ	1348
YHTEENSÄ	3176

Taisto Virkki

VUOKSELA -SEURA ry

Perustettu 6.1.1950 Hattulassa. Seura toimii entisen Vuokselan kunnan alueella asuneiden ja heidän jälkeläistensä keskinäisenä yhdyssiteenä, kokoaa ja tallentaa Vuokselan alueeseen, väestöön ja historiaan liittyviä tietoja ja kulttuuriarvoja sekä valvoo muutoinkin kotiseudun muistoja ja perinteitä.

YHTEYSTIEDOT:

www.vuoksela-seura.fi

Seuran toiminnan koordinointi, yhteistoiminnasta huolehtiminen ja tiedottamisvastuu
Taisto Virkki
Paununkatu 24
33700 TAMPERE
taisto.virkki@luukku.com
p. 03 - 363 1750,
050 - 553 8607

Sukututkimusasiat
Pentti Warvas
Tervatie 25
03100 NUMMELA
pentti.warvas@dnainternet.net
p. 019 - 334 606

Internet-asiat (vuoksela-seura.fi)
Timo Broman
Kurkelantie 619
25460 TOIJA
timo.broman@kisko.salonseutu.fi
p. 02 - 739 8419,
050 - 3335152

Virallisista arkistoista löytyy tutkittavaa

Viipurin maakunta-arkistosta Mikkelin maakunta-arkistoksi

Mikkelin maakunta-arkiston lähdeaineistona on mm. pakkoluovutetun Karjalan arkistoaineistoja, joita säilytetään Viipurin maakunta-arkiston perintönä Mikkelissä.

Viipuriin jäi aikanaan evakuoimatta osa asiakirjoista ja ne ovat kylläkin tallella Venäjän arkistoissa. Mikkelin maakunta-arkiston internet-sivuilta http://www.narc.fi/ma/mma/mmapsivu.htm löytyy lisätietoja ja sieltä voi myös etsiä arkistotietokannasta nimihaulla perusrekisteritietoja. Vuokselan osalta haku tuottaa seuraavan tuloksen vv. 1900 - 2002.

Virkkilän nuorisoseura ry:n arkisto 1902 - 1974
Vuokselan kunnan asutuslautakunnan arkisto 1922 - 1939, määrä (hm) 0,02
Vuokselan kunnan hoitokunnan arkisto 1939 - 1948, määrä (hm) 2,74
Vuokselan kunnan holhouslautakunnan arkisto 1941 - 1947, määrä (hm) 0,04
Vuokselan kunnan huoltolautakunnan arkisto 1917 - 1945, määrä (hm) 0,22
Vuokselan kunnan jälleenrakennuslautakunnan arkisto 1941 - 1944, määrä (hm) 0,35
Vuokselan kunnan kansakoululautakunnan arkisto 1922 - 1938, määrä (hm) 0,02
Vuokselan kunnan kantakirjaston arkisto 1926 - 1945, määrä (hm) 0,04
Vuokselan kunnan kunnallislautakunnan arkisto 1916 - 1939, määrä (hm) 2,88
Vuokselan kunnan kunnallisvaalien keskusvaalilautakunnan ja vaalilautakuntien arkisto 1918 - 1939, määrä (hm) 0,15
Vuokselan kunnan kunnanvaltuuston arkisto 1918 - 1945
Vuokselan kunnan kuntakokouksen arkisto 1915 - 1918
Vuokselan kunnan lastenvalvojan arkisto 1930 - 1944, määrä (hm) 0,06
Vuokselan kunnan majoituslautakunnan arkisto 1942 - 1945, määrä (hm) 0,09
Vuokselan kunnan sotakuukausipalkkalautakunnan arkisto 1941 - 1944, määrä (hm) 0,10
Vuokselan kunnan taksoituslautakunnan arkisto 1916 - 1945, määrä (hm) 1,14
Vuokselan kunnan terveydenhoitolautakunnan arkisto 1932 - 1940, määrä (hm) 0,02
Vuokselan kunnan tielautakunnan arkisto 1920 - 1943, määrä (hm) 0,08
Vuokselan kunnan tutkijalautakunnan arkisto 1917 - 1924, määrä (hm) 0,02
Vuokselan kunnan työvoimalautakunnan arkisto 1930 - 1944, määrä (hm) 0,75
Vuokselan kunnan Uudenkylän kansakoulun arkisto 1938 - 1944, määrä (hm) 0,05
Vuokselan kunnan valtiollisten vaalien lautakunnan arkisto 1943 - 1945, määrä (hm) 0,12
Vuokselan kunnan Vuokselan kansakoulun arkisto 1925 - 1944, määrä (hm) 0,08
Vuokselan seurakunnan arkisto 1912 - 1969, määrä (hm) 4,10
Vuokselan suojeluskunnan arkisto 1917 - 1940, määrä (hm) 0,02
Vuokselan veropiirin valtionverolautakunnan arkisto 1920 - 1944, määrä (hm) 0,03

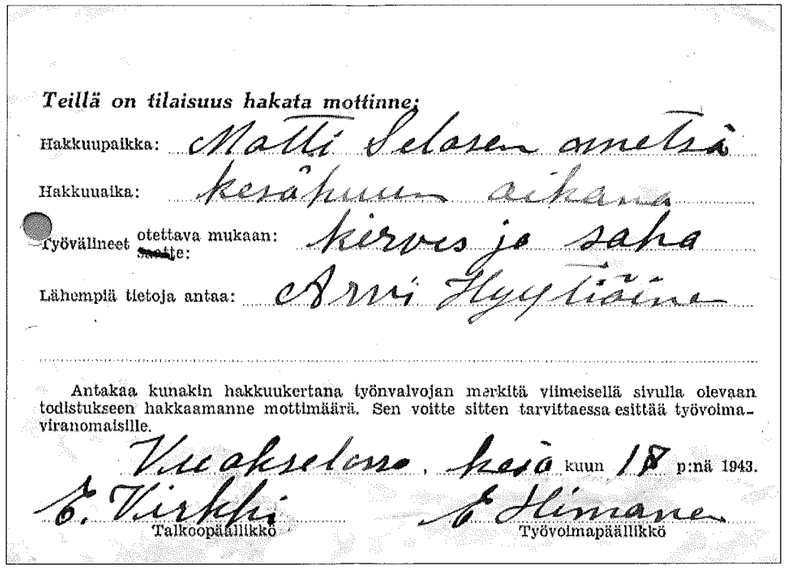
Teillä on tilaisuus hakata mottinne;
Hakkuupaikka: Matti Selosen ometsä
Hakkuuaika: kesäkuun aikana
Työvälineet otettava mukaan: kirves ja saha
Lähemplä tietoja antaa: Arvi Hyytiäinen
Antakaa kunakin hakkuukertana työnvalvojan merkitä viimeisellä sivulla olevaan todistukseen hakkaamanne mottimäärä. Sen voitte sitten tarvittaessa esittää työvoimaviranomaisille.
Vuokselassa, kesä kuun 18 p:nä 1943.
E. Virkki Talkoopäällikkö
E. Hiiman Työvoimapäällikkö

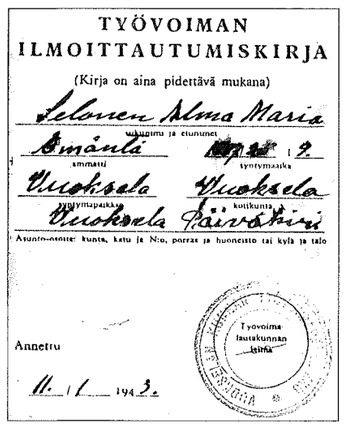
TYÖVOIMAN ILMOITTAUTUMISKIRJA
(Kirja on aina pidettävä mukana)
Selonen Alma Maria
nimi ja etunimet
Ämänta
ammatti
syntymäaika
Vuoksela Vuoksela
syntymäpaikka kotikunta
Päiväkivi
Asunto-osoite: kunta, katu ja N:o, porras ja huoneisto tai kylä ja talo
Annettu
11. 1 1943.
Työvoimalautakunnan leima

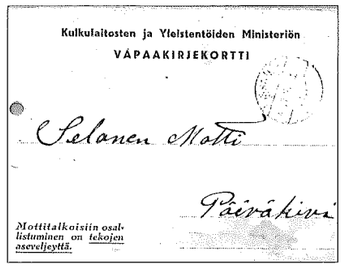
Kulkulaitosten ja Yleistentöiden Ministeriön
VÄPAAKIRJEKORTTI
Selanen Matti
Päiväkivi
Mottitalkoisiin osallistuminen on tekojen aseveljeyttä.

(Taisto Virkin äidin Tyyne Virkin (os.Selonen) veli Matti Selonen Vuokselan Päiväkivestä.)

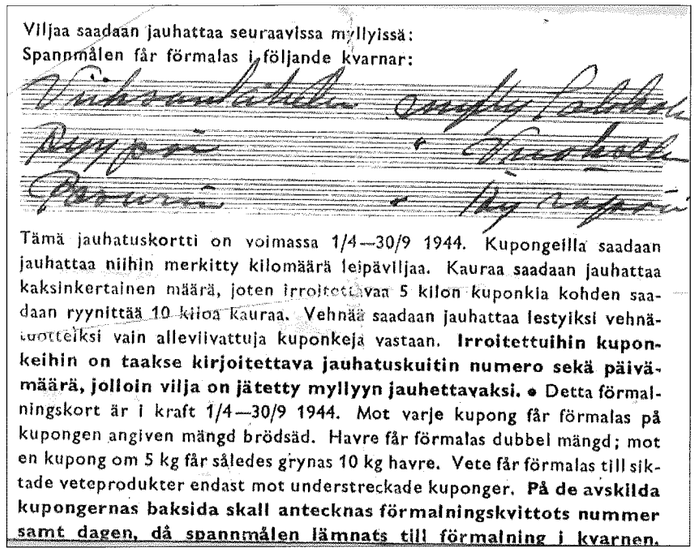
Viljaa saadaan jauhattaa seuraavissa myllyissä:
Spannmålen får förmalas i följande kvarnar:
Tämä jauhatuskortti on voimassa 1/4—30/9 1944. Kupongeilla saadaan jauhattaa niihin merkitty kilomäärä leipäviljaa. Kauraa saadaan jauhattaa kaksinkertainen määrä, joten irroitettuvaa 5 kilon kuponkia kohden saadaan ryynittää 10 kiloa kauraa. Vehnää saadaan jauhattaa lestyiksi vehnätuotteiksi vain allevilvattuja kuponkeja vastaan. **Irroitettuihin kuponkeihin on taakse kirjoitettava jauhatuskuitin numero sekä päivämäärä, jolloin vilja on jätetty myllyyn jauhettavaksi.** • Detta förmalningskort är i kraft 1/4—30/9 1944. Mot varje kupong får förmalas på kupongen angiven mängd brödsäd. Havre får förmalas dubbel mängd; mot en kupong om 5 kg får således grynas 10 kg havre. Vete får förmalas till siktade veteprodukter endast mot understreckade kuponger. **På de avskilda kupongernas baksida skall antecknas förmalningskvittots nummer samt dagen, då spannmålen lämnats till förmalning i kvarnen.**

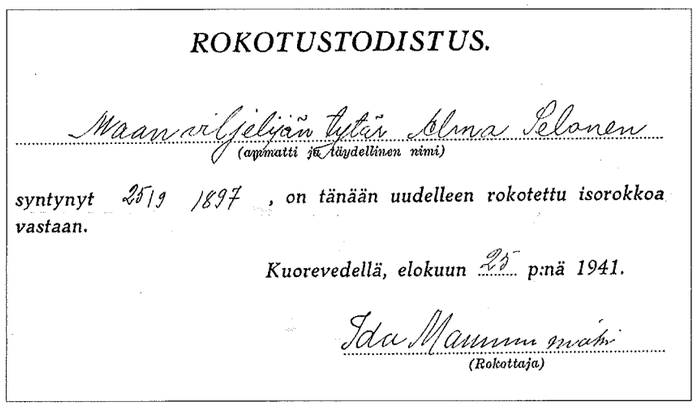
ROKOTUSTODISTUS.
Maanviljelijän tytär Alma Selonen
(arpimatti ja täydellinen nimi)
syntynyt 25/9 1897, on tänään uudelleen rokotettu isorokkoa vastaan.
Kuorevedellä, elokuun 25 p:nä 1941.
Ida Maunumäki
(Rokottaja)

Taisto Virkin äidin Tyyne Virkin (os.Selonen) sisko Alma Selonen Vuokselan Päiväkivestä.

Hämeenlinnan maakunta-arkistosta löytyy lisäksi

Hattulan marttayhdistyksen arkisto 1940 - 1966, määrä (hm) 0,07
Vuokselalaisten pitäjäseura r,y.:n arkisto 1949 -1988, määrä (hm) 0,23
Vuokselan Ruununvallan marttakerhon arkisto 1917 - 1944, määrä / hm) 0,02

Mikäli aineistoja kohtaan tuntee mielenkiintoa, voi niihin tutustua paikanpäällä ja mahdollisuus saada maksua vastaan kopioita on myös olemassa. Tarkempia tietoja saadakseen kannattaa itse kysellä, jolloin saa yksilöidyt menettelytapaohjeet jatkotoimiksi.

Omien laatikoiden salat / muistot talteen

Viime vuosisadan aikana koettiin elämän eri osa-alueilla monenlaisia kohtaloita. Asiaa voisi lähestyä monenlaisten näkemysten kautta; Suomen itsenäistymisen aika, hengellinen elämä, kunnan ja seurakunnan perustaminen, eri vuosikymmenien tapahtumat, erilaiset harrastustoiminnat, puolustuslaitoksen varustautumisen eri muodot, elinkeinotoiminta ja kauppa, asuminen yleensä, evakkoon lähdöt, talvi- ja jatkosotien tuntemukset, paluu takaisin kotiseudulle ja siihen liittyvät erilaiset luvat sekä elämisen vaiheet jatkosodan aikana lähellä rintamaa, kokemukset sotavankien kanssa elämisestä ja perhejuhlien järjestämiset.

Kaikkiin näihin liittyy paljon muistoja ja pikku juttuja, joita yhä edelleen pitäisi saada taltioitua. Siinä haastetta perheen nuoremmille, kuunnelkaa ja kyselkää, jos vielä on mahdollisuus saada vastauksia.

Laatikoista ja vintin kätköistä paljastuu edelleen varmaan erilaista lippusta ja lappusta tai virallisemmankin näköistä aineistoa. Kaikista näistä olemme Vuoksela-Seuran nimissä hyvin kiinnostuneita ottamaan niitä vastaan ja arkistoimaan niitä. Vielä jos niihin liittyy selventävää tietoa, mistä niissä on kyse. Pyrimme osaltamme hankkimaan selventäviä lisätietoja esim. nettisivujemme kautta tai joissain yleisissä tilaisuuksissamme. Muistojen iltatilaisuudessamme 28.6. olisi mahdollista järjestää tunnistamisnurkkaus, jossa katsoisimme itse kunkin keräilyn tulosta.

Taisto Virkki

Vanhassa vara parempi?

Selaillessani vanhoja Suvannon Seutuja pisti silmääni runsaat viittaukset luonnonparannukseen sekä erilaisiin tietäjiin. Asia kiinnosti sen verran paljon, että lukaisin myös mitä Sakkolan Historia mahdollisesti asiasta kertoo. Tässäpä siis muillekin koostetta vanhojen Suvannon Seudun muisteloista yhdistettynä tiivistelmään Sakkolan Historian teksteistä.

Ennen muinoin erilaisten tautien ja terveydellisten vitsausten katsottiin johtuvan jonkinlaisista pahansuopien ihmisten "silmäämisistä". Eritoten pienten viattomien ja vastustuskyvyttömien lasten katsottiin olevan alttiita "silmäämiselle". Tämän vuoksi pieniä lapsia pyrittiin piilottelemaan ihmisiltä, joiden kuviteltiin "silmäävän" heitä pahansuovasti. Jonkinlaisia johtopäätelmiä varmaan olisi siis voinut vieras vetää siitä, että lapset nopeasti häädettiin sivummalle vieraan tullessa tupaan...

"Vihat" puolestaan saattoi saada päälleen luonnosta; maasta, vedestä, tuulesta, kivistä, puista tai kasveista . Maanvihat tulivat esimerkiksi nukkuessa vielä kylmää hohkaavalla kevätnurmikolla, vedenvihat kahlattaessa kylmässä vedessä ja puunvihat, jos käsi tai jalka ikävästi koloontui puuhun. Älkäämme siis kuvitelko, että kyse olisi huonosta tuurista, kun vilustumme tai törmäämme luonnonesteisiin, kyseessä on paljon suuremmat voimat...

"Vihoille" ja "silmäämiselle" piti tietysti löytää parannuskeinoja, jotta päästiin taas normaalirytmiin elämässä . Miltei jokaisessa perheessä oli parantajansa, yleensä mummo tai pappa, joilla oli omat "kirstunsa" tai säilönsä, joihin ei muilla ollut asiaa. Säilöpaikkoihin, joita huolella piiloteltiin sängyn alla nurkassa tahi tyynyn alla, oli talletettuna tärkeät ja tarpeelliset rohdot ja tarveaineet parannuksia varten.

Yleisin hoitopaikka oli tietysti sauna. Eipä ole vaikeata ymmärtää miksi sauna on suomalaiselle pyhä paikka, kun huomioi saunan pitkän historian ja merkityksen kansanparannuksessa. Potilas vietiin saunaan ja saunassa kovan kylvettämisen ja veden valelun jälkeen saatettiin kylpyveteen vielä laittaa hehkuvia hiiliä, joista todettiin "taudin laatu". Saunassa poppamummo tai -ukko saattoi käsitellä vaivaisen kuivalla vastalla sivelemällä ja lukemalla parannussanoja (myöhemmin myös Isämeidän -rukouksen). Parannettavan keuhkoihin saatettiin lisäksi puhaltaa rikkisavua pitämään pahat henget loitolla.

Jos ei sauna auttanut, otettiin avuksi viina. Mutta viinaa ei juotu silleen, vaan viinan sekaan laitettiin suolaa. Liekö yhteensattumaa, että virolaiset parantavat vatsatutia vielä tänä päivänäkin viinan, suolan ja pippurin seoksella?

Parannuskeinoihin kuului olennaisesti taikaluvut eli manaaminen sekä vaaditut rituaalitemput kuten veden heittäminen vasemman olkapään yli tai veden heitäminen ylöspäin tai vitsauksen uhrin säikäyttäminen heittämällä kylmää vettä äkkiarvaamatta tämän päälle. "Ota ommais ja anna miulle ommai takasii!".

Silmäämisen seuraukset saattoivat olla itse silmääjälle ikävät, koska toisinaan onnistuttiin vitsaus salakavalasti saattamaan takaisin siihen henkilöön, jonka arveltiin sen tuoneenkin. Tämä tapahtui mm. juottamalla silmäämisen uhrin pesuvettä tämän silmääjälle. Ei siis kannata janoisenakaan pyytää vesitilkkaa keneltä tahansa...

Parannettavaa satettiin vitsauksen häätämiseksi mittailla myöskin sellaisella kepillä, jota normaalisti käytettiin ruumiin mittailuun arkkua tehtäessä. Ristiinmittailu suoritettiin yhdeksän kertaa peräkanaa. Kauhistus oli jos "todettiin" toisen puolen pidentyminen suhteessa vartalon toiseen puoleen. Se tiesi kuolemaa! Ei voinut silloin taikuri muuta todeta kuin että; "Ei tämä tässä maailmassa enää mitään tarvitse". Ja parantamisyritykset loppuivat siihen. Jos " kuolemaantuomittu" potilas halusi takertua vielä viimeiseen oljenkorteen, hänen ei auttanut muuta kuin nousta jaoilleen ja mittoa (=astella) tuvan ovea ristiin puoleen ja toiseen. Muuten olisi kuolemaksi...

> "Erilaisten tautien ja terveydellisten vitsausten katsottiin johtuvan jonkinlaisista pahansuopien ihmisten "silmäämisistä"."

Kansanparannuskeinot ja uskonto kohtasivat, kun kirkkorakennuksetkin yleistyivät. Kirkoissa asusti näet omat haltiahenkensä. Sakkolan kirkon henki oli nimeltään "Mateli". Sairaat kiikutettiin kirkolle puolilta öin ja heidät kuljetettiin kolme kertaa kirkkorakennuksen ympäri, sitten mentiin pääovelle, koputettiin ovea ja sanottiin ; "Mateli, Mateli, tule avaamaan!". Kuulema lukot avautuivat, sairaat vietiin alttarin luo ja siellä haltija suoritti parannustehtävän loppuun. Jotenkin tulee mieleen, että kirkonmiehet tuskin hyvällä katsoivat, kun kansa vaelsi kirkkomaalle puolen yön aikaan sairaita mukanaan raahaten...

Kotikonsteihin kuului vilustumis- ja hengitystaudeissa esimerkiksi höyryhengittäminen hupun alla kiehuvan vesipadan yllä. Näennäisestä yksinkertaisuudestaan huolimatta hoito vaati taitoa. Piti näet osata käydä "taikakeskustelua" hoidon aikana.

Koska luonto oli lähellä ja luonnosta tuli paitsi "vihoja", niin sieltä saatiin myös parannuskeinot moneen vaivaan. Vanha kansa tunsi hyvin luonnon rohtoyrtit, joita kerättiin, kuivattiin ja talletettiin huolella. Kun vaiva iski, rohtoja laitettiin verkakankaan sisään ja tällä rohtotyynyllä painettiin kipeytynyttä kohtaa. Parannusluvut kuuluivat tietysti myös tässä kohden asiaan, esim. "Pois pimppuist, pamppuist piiastai. Harakal haikijat, variksel vaikijat, korpil kouvoa ossoa, mustalinnut murhetta! Meä yskä Rautuu, kivistämmeä kiesiläistä, pakottammoa paukkulaista". Taudit häädettiin siis Raudun suuntaan...

Rohtoihin kuuluivat mm. "pirunpaska" (mitä lie ollutkin...), ruusutipat, kuivatut sienet, mustat lampaanvillat, nokkonen yms. joita sitten vahvistettiin esimerkiksi tärpätillä tai paloöljyllä

Monen parannuskeinon keskein luku oli yhdeksän. Kuten aikaisemmin kerrottu, niin ruumiin mittailu suoritettiin yhdeksän kertaa ja niin ikään rohtoja käsitellessä oli tärkeää, että käytettäviä yrttejä oli yhdeksää eri sorttia ja myöhemmin kerrotaan vielä, että luuparannukset suoritettiin yhdeksällä luulla.

Luilla parantaminen periytyi varmasti kaukaa historian hämäristä. Luilla paineltiin kipeätä kohtaa. Luuhoitokin oli mutkikas, koska luita oli jälleen oltava hoitoa kohden tuo mainittu maaginen yhdeksän kappaletta. Luut oli lisäksi noudettava "läävän" (=navetan) takaa ja hoidon päätyttyä ne oli tarkasti palautettava takaisin entiselle paikalleen.

Mutta entäpäs jos itse luut olivat potilaalla kipeänä? Silloin hoidoksi otettiin palava päre, jonka liekin lämpöhehkulla valeltiin kipeää kohtaa. Jos ei tämä auttanut, sidottiin kipeään kohtaan vielä vaimoihmisen vyötäisnauha, joka vedettiin tiukalle kipeän kohdan ympärille. Sitten luut saivatkin parantua omine aikoineen, olipa lopputulos kuinka kampura tahansa...

Näin myöhempinä aikoina tuntuisi kyllä taivaan rankaisulta, jos vaivaksi osui sydäntauti tahi ripuli, koska kansan suussa molemmat vaivat aiheutuivat siitä, että "napa nyrjähti pois paikoiltaan". Vaivaa hoidettiin, kuten tavallista, saunassa. Hieroja yritti hieroa nyrjähtänyttä napaa voimallisesti paikoilleen. Valitettavasti kova hierominen yleensä pahensi vaivaa ja edessä oli kauhistuttava jatkohoito. Leipäpalaan kiinnitettiin pellavatupsu ja tämä yhdistekappale laitettiin navan päälle, ja tuikattiin tuleen! Jottei potilas päässyt liian helpolla laitettiin hiljalleen palavan "parannuspalan" suojaksi vielä saviastian tai lasin pala, jonka läpi voitiin kätevästi seurata, kun "parantava kuumotus" läheni hoidettavan napaa! Palohaavatkaan eivät olleet kuulema tuntemattomia tässä puuhassa...

Jos vatsa- tahi rintakipu ei tästä toennut, käännettiin potilas vatsalleen ja parantaja asettui istumaan selkään kahareisin ja sieltä käsin hän yritti pakottaa nyrjähtäneen navan paikoilleen. Jos potilaan henki kaiken jälkeen vielä pihisi, niin hänet tuotiin takaisin tupaan ja juotavaksi annettiin viinan

> "Jos potilaan henki kaiken jälkeen vielä pihisi, niin hänet tuotiin takaisin tupaan ja juotavaksi annettiin viinan ja voiheran seosta."

ja voiheran seosta. Lääke oli tosin tehokkaampi jos seassa oli vielä suolatärpättiä, tervavettä, lamppuöljyä tai tilkka parantajan omia nesteitä !?

Paiseen hoito oli onneksi paljon helpompi juttu. Paise puhkaisitiin ja sieltä tulleet nestet siveltiin voileivälle. Leipäpala syötettiin koiralle ja kun koiran nähtiin nostavan jalkaa puun juurella, niin tautikin katsottiin menneen sen sileän tien.

Kamalan paha paise saatettiin kyllä puhkaista lyömällä siihen myös puukolla. Sen jälkeen avohaavaa puristeltiin ja sitten se siveltiin pirtulla ja suolalla.

Nykypäivän lapsillakin kiusallisena vaivana ovat vielä syylät. Tässä oiva keino syylien parantamiseen; Villalankaan solmitaan niin monta solmua kuin kädestä ja jaloista löytyy syyliä. Sitten lanka viedään saunan lauteitten alle roikkumaan ja ajoittain seurataan langan mätänemistä lauteitten alla. Kun lanka on kokonaan mädäntynyt, on vaivakin parantunut.

Kautta Sakkolan löytyi kuppareita, suoneniskijöitä, hierojia sekä muita pikku vaivojen parantelijoita, mutta yksi oikein eteväksi tunnettu näkijä eli tietäjä oli tunettu "Vaalimoin akka" (myös tunnettu nimellä "Erkin ämmä"). Hän olikin niin taitava selvittelemään sotkuisia lemmen asioita ja ratkomaan selvittämättömiä rikoksia, että ihan pääkaupungista asti kävi asiakkaita apua pyytelemässä. 1930-luvulla "Vaalimoin akka" menehtyi itsekin väkivaltaisesti, muistan jostain lukeneeni, että hän jäi junan yliajamaksi Vaalimoin seisakkeella.

Kansanparantamisen mahti alkoi Sakkolassa vähentyä, kun kuntaan tuli apteekkilaitos. Käkisalmen apteekin alaisuuteen kuuluva Sakkolan haarapiste aloitti toimintansa v. 1895. Vanhat hyväksi tunnetut luonnosta ja perimätiedosta kulkeneet konstit jatkoivat elämistään kuitenkin pitkälle tulevaisuuteen tunnettujen parantajien matkassa apteekeista ja lääkäreistä huolimatta. Varmaan jokaisen karjalaissukuisen sukukunnassa kulkee tarina oman suvun tunnetuista parantajista.

Lääketieteen kehittyessä saatettiin tavallisiin kuume- ja flunssaoireisiin määrätä edelleenkin vain sipulimaitoa ja viinimarjamehua. Monet käyttävät näitä konsteja edelleen... Toipumisen edistyessä vahvistumiseen määrättiin lisäksi kalanmaksaöljyä ja rautaviiniä.

Apteekit ja lääkärit toivat muassaan uusia keinoja ihmisten ja eläinten lääkitsemiseen, mutta saattoivatpa kekseliäät isännät käyttää hyväkseenkin hyväuskoisia lääkäreitä, niin kotona Karjalassa kuin kauppamatkoilla Pietarissakin. Saatettiin kertoa sikojen olevan kotona kovasti huonoina ja tarvitsevan rohtoja. Aina eivät "rohdot" kotiin asti kerenneet, kun ne jo matkalla menivät isäntien omaksi parannukseksi...

Lääketiede ja kansanparannus löivät kättä vielä esimerkiksi lääketieteen raaka-aineiden hankinnassa. Apteekit ostivat kuntalaisilta muurahaisenmunia, joita kerättiin luonnosta ja joita jopa vasiten viljeltiin myyntitarkoituksiin. Pesistä kerätyt muurahaisenmunat siivilöitiin ja kuivattiin miedosti kotona ja sen jälkeen ne myytiin apteekeille, jotka puolestaan myivät ne lääketehtaille raaka-aineiksi.

Sakkolassa apteekit myivät lääkkeiden ohella luonnonrohtoja, joilla parannettiin useita vaivoja kuten paiseita, avohaavoja, jalka- ja varvasvaivoja, peräpukamia, utaretulehduksia yms. Eräs rohto oli nimeltään "Sakkolan mummon kolotusvoide". Koostumuksessa oli vaseliinia, pikiöljyä, ruokaöljyä ja kalanmaksaöljyä.

Tällaisin keinoin muun muassa ennen paranneltiin. Liekö vanhassa vara parempi, mutta joka tapauksessa viime vuosikymmeninä ihmiset ovat taas alkaneet sankasti vaeltaa luonnonparantamisen ja hyvän olon lähteille... Asioita, jotka eivät karjalaisille, eivätkä sakkolaisille myöskään, ole lainkaan tuntemattomia juttuja.

Koonnut

Jouni Koivisto

Karjalaisia kirjailijoita: I

Suvannon seuduilta Tapiolan puron varteen

Sakkolalaisen kirjailijan Aleksanteri Aavan syntymästä tulee tänä vuonna kuluneeksi 120 v. (Aleksanteri Kuparinen. s. 19.4. 1883 - k. 11.3. 1956)

Äitini Aune Ahtiainen (os. Kuparinen) kävi isänsä kanssa tiivistä kirjeenvaihtoa.

Tallessa ovat Aleksanterin kirjeet vuosilta 1947 –1956.

Vuonna 1940 Aleksanteri Kuparinen osti Saaren pitäjän Mikkolanniemen kylästä Tapiola-nimisen 14 hehtaarin tilan. Hän halusi pysytellä mahdollisimman lähellä entistä, menetettyä kotia Sakkolan Riiskassa.

Jatkosodan päätyttyä perhe asettui lopullisesti Tapiolan tupaan. Mukana olivat vaimo Helena, lapset Jouko ja Vuokko.

Vanhimmat pojat Kauko ja Arvo olivat kaatuneet sodassa, tytär Aune asui perheineen Punkalaitumella, nuorin pojista, Toivo, palveli rajavartiostossa lähellä isää ja äitiä.

Kirjeitten kertomaa

2/5. 1947

"Hiljakseen täällä olemme eläneet rämpineet ja kesän reunaan olemme taas päässeet. Tuntuu elämää tarkkaillessa sellaiselta niin kuin Isä Jumala meitäkin elämässämme tukisi, antaen onnistaa vuosien vaiheissa. Kristuksessa tavoitamme täälläkin riippua kiinni, vaikka huonoahan se on, sillä täällä elämän liejupellolla tarttuu aina savea saappaisiin kiinni vaikeuttaen kulkua, mutta sitäkin selviää kun ´löytyy lähde hyvä, selkeä ja syvä´, jossa likaisuudet puhdistuvat."

Kevättyöt ovat tuolloin meneillään: viljansiemenet varatut, hevosmies kysytty naapurista Heinävaaralta, tomaatintaimet hyvällä alulla.

Helena-vaimo on kutonut mattoja, paistanut rinkelin Vuokon syntymäpäiväksi – omat vehnäjauhot ovat" hyviä kuin amerikkalaiset!".

Talossa on pari lehmää, syöttösika, lampaita, kanoja, kissa ja tietysti metsästyskoira.

"Tyytyväisyys on onni! " päättää Santeri kirjeensä.

11/4. 1948

"Sika on pytyssä. Saimme 60 kgr. Toivikki lypsää hyvin, kun on rehuja kyllin. Puro tulvii tässä parhaillaan siltoihin tavaten. Teidän rakentamispuuhanne lienevät jo pitkällä. Kun niitä ajattelen ja muistelen sitä syrjäistä näreikköharjua niin aina muistuu mieleeni säe: -Saarijärven salomailla asui tilallansa hallaisella Paavo…- mutta sitten muistan että lukumieshän siitä teidän Paavosta (2-vuotias!) tuleekin ja ne viemärit jäävät isä-Martin kaivettaviksi!"

Santeri lupaa lähettää kupongeilla hankittua teetä Punkalaitumelle. Helena on kutonut kangasta, Toivon asemapaikka vaihtelee, mutta hän käy jatkuvasti auttamassa kotona.

Runoilija kaipaa vierailijoita: "…omaisten näkemisestä elää ihminen aina kauan aikaa ja suu jää hyvän makuiseksi haastamisesta läheisten kerralla."

Loppuvuodesta mainitaan viljojen korjuu, naapureiden puima-apu, villojen kehruu, puolukoiden ja karpaloiden säilöminen.

-"Ikävä on ollut, kun ei ole päässyt tänä syksynä matkailemaan ja kun ei ole ollut koirapiskiä, että olisin saanut täällä lintuja ampua. Koiratta ei löydy mitään!"

Herkkusuu Aleksanteri keittää sokerijuurikkaita: -" siirappi on minusta parempaa vehnäsen kanssa kuin sokeri."

Aavan patsalla Lempäälässä, kuvassa poikansa Toivo.

Joulu on surullinen: synnynnäistä sydänvikaa sairastanut Jouko kuolee. –"Omaiset rakkaat! Oli tässä uutta kirjoitettavaa nyt sellaista, että Jouko sai eilen (24.12.-48) kutsun ikuiseen joulurauhaan. Nyt hän lepää jo aitassa odottaen arkkuaan ja hautaustaan.—— Jouko pääsi kärsimyksestä lepoon ja äiti sai suuren helpotuksen sairaan hoitamisesta. —Kaikki Herran tiet ovat hyvyys ja totuus".

4/3. –49

"Mummo puhelee usein tuvan teosta, minä viisastelen että teemme vävy-Martin keralla sen tuvan johonkin Kekkilän pienen lietteen reunaan, sitten kun ajan aallot ovat parin kolmen vuoden kuluttua asettuneet. Hyvä on ollut näinkin. Illallakin ajattelin että hyvä on kun saa käydä nukkumaan omaan tupaan. Lämmittäköön toivo aina mieliämme, toivo tätä maallista hommaa koskevissa asioissa, sekä toivo ijankaikkisesta."

28/6. –49

"Nyt minä olenkin ollut tässä tupasilla pari viikkoa, en saa saapasta jalkaan kun pikkuvarvas on kipeä. Kevätkuumilla hautui varpaanväli kumisaappaassa ja lääkitsin sitä vain tervalla, se vei nahkan ja nyt täytyy kipeää harsoin ja savoin parannella. Totta se on että: -Vaikk´ on vaiva varpahassa, sydämeen syyn tekevi."

29/7-49

"Minun tunnelmani ei ole suinkaan parhain, kun se varvas on ollut yhä kipeä ja näyttää nyt sellaiselta että leikattava se on." Savonlinnassa on lähin sairaala.

Peruna, tomaatit ja kurkut ovat kärsineet koleasta kesästä, vehnä ja kaura ovat varsin hyvät.

Sakkola-juhlille Lempäälään on runo tekeillä.

Elokuun lopulla katkaistaan vasen jalka kuolion vuoksi reiden keskikohdasta. Tuska ja särky loppuvat. : -"Tähän on nöyrästi tyydyttävä, otettava elämän kohtalo Jumalan kädestä. Tupaukko minusta tuli, päreenkettäjä, korintekijä ja kirjoittelija. On siinä kylliksi hommaa äijälle."

"Jumala tekee vastakin kaikki hyvin."

Tilan työt jäävät yhä enemmän Helenalle ja Vuokko-tyttärelle. Toivo on kouluttamassa alokkaita Immolassa.

28/4-50

"Olisihan se kyllä parempi jos olisi toinen jalka paikallaan ja terveessä kunnossa, samoin kuin olisi parempi sekin jos Kekkilän kaltaat olisivat jalkojen alla ja maisema Riiskaan päin kimmeltäisi. Mutta kun ei ole niin ei ole, ja mitä ei ole sitä ei tarvita. Hyvä on näinkin. Jääkäämme Jumalan armon ja rakkauden huomaan yhä edelleen, kaikki kääntyy parhaaksi. Herttaista kesää! Äijä."

14/6-50

Helena potee korkeaa verenpainetta ja olkapäitä pakottaa. "Pirteä tuo mummo nyt tällä kertaa on, siivitsee tässä juuri kiisseliä aamiaista varten. Minua ei ole kivistänyt. Nukuttaa hyvin ja maistuu ruokakin jos on milloin mieleistä pöydässä. Kalahan se olisi eri tavoin laitettuna parhainta syötävää, mutta kun ei ole seutu kalaista niin puuttuvat saaren kiertäjät."

-"aikani on mennyt rattoisammin tässä tupasilla kun tilasin kitaran jota näppäilen, soitellen säestys-sointuja lauluihin. Kitara maksoi 6300,- ja nuotit lisäksi, mutta ajattelin että eläessäänhän on ihmisen mieleisillään aloilla toimittava ja touhuttava, sitten kun jolloinkin oksalta tipahtaa, ovat liverykset tämän maailman osalta lopussa."

-"Mummo on vähin kaaritellut vointiaan huonoksi. Kävi hierottamassa pari kertaa, sanoo sydänalassa painostavan. Paljonhan hän on eläissään puuhannutkin, ei ole ihme jos alkaa jo väsyttää." – "Minulla ei ole suurempaa vaivaa, nukuttaa hyvin, mutta läskin syönti ei käy, pitäisi olla vain vihannes ja kalaruokia. Johtunee siitä kun en ole raskaammassa työssä".

Syyskuussa ovat myyneet Toivikki-lehmän, joka oli kymmenvuotias, saaden siitä 26.000,-

14/2-51

"Hyvin tässä on kaikki mennyt – siihen katsoen kun elämme tässä maailmassa jossa kaikki onvähän vinossa."

1/3-51

On tehty sopimus uuden asunnon rakentamisesta: entisen mökin viereen nousee talo, johon tulee keittiö, kaksi kamaria ja eteinen, lisäksi vinttitilaa.

Toivo-poika avioituu, on suunnitelmia, että voisi jopa asettua samaan talouteen perheineen – riippuen asemapaikastaan.

-"minulla on kuntoni jommoinenkin. Ei kivistä, ei pistä. Aamukahvi tuntuu maistuvan hyvin ja puolenkymmentä kupillista juotuani kirjoittelen aina pari tuntia pakinoitani 'Karjalaan' ja järjestän runojanikin. Sitten nukun parisen tuntia ja iltapuolella opettelen laulusäestyksiä kitaralla. 'Mun kanteleeni kauniimmin' alkaa jo kelvata syrjäisenkin kuultavaksi."

4/6-51

-"minä kuluttelen aikaani soitellen, laulellen ja kirjoitellen. Juhlarunoja sepittelin karjalaisille Saarijärvelle ja Kiviniemen nuorisoseuralle Viialaan. 'Karjalaan' pakinoin jatkuvasti. Kahvija tupakkarahat hankin omin avuin ja pyhäksi tässä ostin siirappipurkinkin. Kunhan teidän miehet sieltä tulevat kylään, niin sitten taas keitämme saikkaa, mummo on leiponut pullaa ja minä varaan siirappia."

17/9-51

On muutettu uuteen, valoisaan tupaan. –"kaikki kunnia kohdaltaan vanhalle mustalle tuvalle. Yhdentoista vuoden ajan se suojasi tuulelta ja sateelta. Toisinaan tulee mieleen että kun Jumala jo tässä maailmassa järjestää tyhjänä lähteneelle karjalaiselle tällaisen asunnon, niin millaisen hän järjestääkään sitten taivaassa meille maallisen matkan jälkeen."

1952 kesällä

"Vuokko (17 v.) on ollut hyvillään kun sai uuden pyörän. Se maksoi 15.000,- , on Aino-niminen suomalaista tekoa. Hyvä on nyt tytön rillailla asioilla. Hän kasvatteli Virva-nimistä hiehoa ja sen myytyämme sai pyörän."

Syksyllä 1952

"Ruiskuhilaat (50 kpl) mummo ajatti jo saraimeen, ei ne ihan rutikuivia olleet oljiltaan, mutta kyllä tähkiltään, paremmassa säilössä ne akton alla ovat kuin pellolla. Heinävaaran Jussi on alakuloinen ja hätäilee että nälkä tulee. Emme me vielä ole peljänneet. Perunaa saimme kovasti. Saatta käydä että vehnänkin laitamme seipäille.

Saunan kera puljusin 3 päivää, tein uunin, laitoin lauteet matalammalle, uusin lattian ja mataloitin kynnyksen."

Keväällä 1953

Aleksanterin 70-vuotispäivillä on käynyt paljon vieraita.

-"erämiehiltä lahjaksi saamassani kiikku-lepotuolissa nousin vahvojen käsivarsien kohottamana Eläköön!-huutojen kaikuessa kattoon useita kertoja ja korkealle tunnelma jäikin, ei se elinaikanani laske…"

jatkuu seur. sivulla

27/5-53

Odotellaan vieraita Punkalaitumelta. Aleksanteri pyytää tuomaan talkkunajauhoja pari kiloa kesätarpeiksi. Siemenvoita (pellavansiemenöljyä) hän suosittelee Martille.

16/7-53

Martti on tuonut akuilla toimivan radion , josta on hartaasti kuunneltu mm. evakeliumijuhlien ohjelmaa.

-"palaan vielä radioon- hauska laitos se on täällä salon yksinäisyydessä. Vuokko ja Veikko (on Arvon poika) tahtoisivat kuunnella kaikki mitä siellä on, mutta minä valikoin. Torvimusiikista pidän vanhana soittajana paljon, mutta toisinaan on radio pantava kiinni, kun pyrkii viivästyttämään töitä."

Syksy 1953

Suuri suru.

Helena kuolee äkillisesti 13.10. 1953. Sydän ei jaksanut enää.

Ote Aleksanterin muistopuheesta:

-"...niistä aikaisemmista iskuista ovat jäljellä vain kipeähköt arvet, mutta tämä viimeksi saatu viilto on auki, tämä pilvi on niin pimeä ja hitaasti ylitse vierivä, että sen varjo pimittänee meidän jäljelle jääneitten läheisten mielialaa koko elämämme ajan..."

Vuosi 1954

Toivo perheineen on muuttanut Santerin ja Vuokon luokse asumaan.

Taloon tuovat vilskettä vajaa kaksivuotias tyttö ja vuoden alussa syntynyt poika.

—"Toivo on nyt niin hyvillään kuin olisi voittanut miljoonan veikkauksessa.!"

Saaren Mikkolanniemen koulun opettaja Veikko Haakana vierailee useasti runoilijaa tervehtimässä:

—"seurustelu sivistyneiden ihmisten keralla on ihmiselle varsin terveellistä ja kasvattavaa", toteaa Santeri.

Tilausrunoja riittää kirjoiteltavaksi – "ei noista voi kieltäytyäkään kun Karjalatunnelmat ovat niin läheisiä ja aina niistä eräitä tuhatmarkkasia saa palkkionakin, menoja meikäläiselläkin aina on, rahan paikalleen panemisessa ei ole suurempaa vaikeutta."

Tomaatintaimista on huoli – niitä on 40 kpl kasvatettavana.

Perheen pienimmät ovat Äijän hoivissa silloin kun Toivon vaimo Laina on navettatöissä Vuokon kera.

22/7-54

Aunen ja Martin vierailun jälkeen

"Toisinaan raskaamman mielialan aikana, varsinkin tuonnoin tuntui sellaiselta kuin kaikki olisi ollut mennyttä, mutta tuollasiet tapaamiset kuin viimeksi saattoivat uskomaan ja tuntemaan että paljon on vielä elämässä hyvää, on päivän paistetta ja on paljon rakastettavaa..." "... kyllä se sota vei enemmän kuin Karjalan, se särki monen ihmisen perhe-elämän ja olosuhteet maailmassa ja niiden vaikutus täyttää sukupolviin."

Vuosi1955

25/2-55

Maitoa riittää vain kissalle, sillä molemmat lehmät ovat ummessa, odotellaan poikimista lähiaikoina.

Kanat eivät muni – " mene tiedä vaikka olisivat jonkunlaisessa lakossa nekin?"

2/5-55

"Muruja on elon onni"

-"sain tässä lukeneeksi Tuntemattoman sotilaan läpi. Tulin sellaiseen tulokseen teoksen arvoista että en soisi sen joutuvan koulupoikien ja 'Nyyrikkitasolla'olevien naisten käsiin. Ja jos Katritäti kävisi sitä kirjaa lukemaan niin saisi halvauksen tahi ainakin lievemmässä tapauksessa pyörtyisi.

Sellainen nuorukainen joka suorittaa asepalveluksensa, saa siitä kirjasta kyllä näkymiä siitä että mitä sota on. Sellainen nainen taas joka on valistunut ja jolla on elämästä maailmassa jo laajempi käsitys, sellainen ymmärtää sitä viime sotiemme läpileikkausta jonka Linna on kirjassaan tehnyt...

...Tällä kertaa olemme täällä rauhan touhuissa ja varromme aito kevättä."

Syksyllä 1955

Vuokko lähtee Kiteen kansanopistoon, Toivon perhe asustelee myös Tapiolassa.

Yleisradion toimittaja on käynyt haastattelemassa, samoin Karjalan Liiton Toivo Ikonen on vieraillut.

1956

Aleksanteri suunnittelee missä asuisi, kun Toivo perheineen taas joutuu siirtymään kauemmas ja Vuokko kuitenkin suuntaa muualle.

Aunen ja Martin luona Punkalaitumella olisi mieluista asua, kun siellä on valmistunut uusi talo – ja sopu sijaa antaa!

Aunen vastaus on iloisen myönteinen. –"Jätämme liiat huolemme Taivaan Isän kuunneltavaksi"

26.1.-56

On päivätty viimeinen Santerin kirje tyttärelleen. Hän tulisi yhdessä Vuokon kanssa keväällä tai alkukesästä Aunen luo, kunhan Tapiolan myynti tai vuokraus järjestyy.

Kohtalo päättää toisin. Sairaus vie runoilijan nopeasti huonoon kuntoon – eturauhasvaivat pahenevat ja kehittyy myrkytystila. Keuhkokuume on lopullinen kuolinsyy.

Hautajaiset ovat yleislakon aikaan. On paljon lunta, pakkasta ja aurinko loistaa saaden hanget kimmeltämään. Lastenlapset heittävät arkulle tulppaaneja. Aikuiset itkevät.

Opettaja Veikko Haakana soittaa hautajaistilaisuudessa urkuharmonilla Narvan marssin.

Olin tuolloin vajaa neljävuotias. Kuitenkin muistan nämä asiat hautajaismatkalta. Tunnelmat poikkesivat niin paljon tavallisesta turvallisesta elämästä kotona. Eniten muistan äidin suuren surun.

Katariina Ahtiainen

Aleksanteri Aavan tuotantoa ei ole ollut saatavilla aikoihin. Nyt on tekeillä Aavan kootut teokset ja tarkoitus olisi saada se jouluksi kirjamarkkinoille.

Kirjailijan poika Toivo Kuparinen on hankkeen puuhamiehenä.

Sakkola-Seuran vuosikokous sujui sopuisissa merkeissä

Sakkoa-Seura ry:n vuosikokouksessa 22.2. Karjalatalon Käkisalmi-salissa oli sopuisaa väkeä. Sääntömääräiset asiat päätettiin yksimielisesti. Toimintakertomus ja tilit hyväksyttiin. Jäsenmaksu säilyi entisenä 11 eurona, kuten johtokunta oli esittänyt. Eniten keskusteltiin toimintasuunnitelmasta, johon tuli perinteisiä tapahtumia.

Kevätretki tehdään palmusunnuntaina 13.4. Hyrsylänmutkaan Aira Samulinin museoon.

Kirkkopyhää vietetään helatorstaina 29.5. klo 10 Leppävaaran kirkossa.

Mahdollisuuksien mukaan osallistumme Karjalaisten kesäjuhlaan 13.-15.6. Jyväskylässä.

Sauna- ja tarinailta pidetään 3.7. Jollaksessa Karjalaisten kesäkodilla.

Sakkolan pitäjäjuhlaan osallistutaan 3.8. Punkalaitumella.

Syysretki tehdään esimerkiksi Kirkkonummelle Hariton Tuukkasen rakentamaan luostariin.

Pikkujoulua juhlitaan 13.12. päätöksenä vuoden toiminnalle.

Lisäksi osallistumme muiden karjalaisjärjestöjen toimintaan.

Henkilövaalit vuosikokouksessa tehtiin myös yksimielisesti. Puheenjohtajaksi valittiin edelleen Eila Aro. Johtokunnan erovuoroiset Meeri Häkkinen, Heikki Karjalainen ja Pekka Pärssinen valittiin uudelleen. Varajäseninä jatkavat Leena-Kaarina Kaunonen ja Lilli Kuparinen. Muut johtokunnan jäsenet ovat Teuvo Kuparinen, Elina Laine, Markku Naskali, taloudenhoitaja Anni Purontaa, varapuheenjohtaja Risto Rantakari ja Irma Toivonen. Meeri Häkkinen jatkaa sihteerinä.

Tilintarkastajiksi valittiin Maj-Lis Stenbäck ja Enni Strengell, varalle Aulis Airto ja Meeri Lampinen.

Lopuksi kuultiin vielä Karjalatalon tilaisuuksista ja muistutettiin Karjalakorttiin liittyvistä eduista. - EA

Väitöksiä

Turun yliopiston yhteiskuntatieteellisessä tiedekunnassa tarkastettiin 28.2.2003 psykologi Tuija Elomäen, os. Naskali, lisensiaatin tutkielma aiheesta: Kouluvalmiuden ryhmätutkimus lukemisen, kirjoittamisen ja matematiikan tason ennustajana 1. luokalla koulussa. Työn on ohjannut professori Marja Vauras ja tarkastajina olivat lehtori Pirkko Nieminen Tampereen yliopistosta ja psykologian tohtori Hanna Mäki Turusta.

Tuija Elomäen vanhemmat Martti ja Raija Naskali, os. Koiranen, Viialasta. Isä on kotoisin Sakkolan Saviojalta, ja äidin vanhemmat ovat myös Sakkolasta.

Vihittyjä

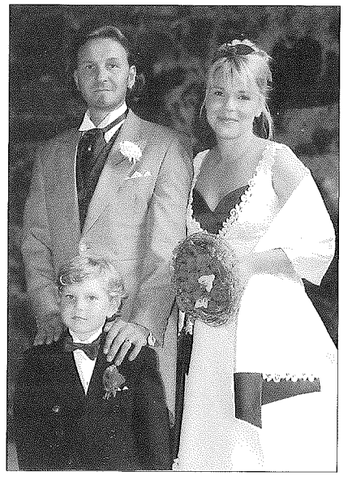

Jarmo Myllö ja Sanna Johanna Heinonen vihittiin Snappertunan vanhassa kirkossa. Jarmon isä Pekka Myllö on syntynyt Sakkolan Hovinkylässä. Sulhaspoikana toimi Jarmon Los Angelissa syntynyt poika Blue.

Eero Pilviniemi Lempäälän Karjala-seuran puheenjohtajaksi

Lempäälän Karjalaiset ry:n toimihenkilöt vuodelle 2003. Hallitus: Eero Pilviniemi puheenjohtaja, Esko Kallonen varapuheenjohtaja, Elsi Jaatinen rahastonhoitaja, Elsa Mäkelä sihteeri sekä Harri Anttonen, Anja Kauppinen, Heikki Naskali, Irma Nuora, Terttu Nurmesniemi, Martta Pajari ja Arvi Ruottunen.

Tilintarkastajat ovat Aila Alanen ja Juha Kuisma, varalla Kaarlo Kuuppo ja Asko Ikävalko. Naistoimikuntaa luotsaavat Anja Kauppinen, Terttu Nurmesniemi ja Elsi Jaatinen. Piirin naistoimikunnassa seuraa edustavat Irma Nuora, Martta Pajari ja varalla Esteri Jousranta. Piirin edustajat ovat Eero Pilviniemi ja varalla Esko Kallonen. Karjalan liiton edustajat ovat Eero Pilviniemi ja Esko Kallonen.

TILAA OMA SUVANNON SEUTU p. 040 730 2622

Kukkia Larin Paraskelle

Kalevalan päivänä kukitettiin jälleen joukolla Larin Parasken patsas.

Metsäpirtti Seuran edustajien kanssa tervehdyksensä esittivät Inkeri Seuran edustajat sekä patsaan luoneen kuvanveistäjä Alpo Sailon poika Pertti Sailo.

Mie synnyin iomääellä
ilo- kasvoin kartanolla:
issoin ilon suvaitsi
emmoin lavian laulun
sissoin jalan siviän
velloin tasaisen tantsun.
itse oon ilon tekijä
kaiken konstin koittelija.

Larin Paraske

Tervehdyskäynnillä Hilma Saarinen, Helena Jefeimova, Irma Rautio, Juho Puumalainen, Inkeri Okka, Pertti Sailo ja Harry Kössi.

Metsäpirtti Seuran 30-vuotisjuhlan tunnelmia

Metsäpirtti Seuran30-vuotisjuhlia vietettiin 19.2.2003 Karjala-talolla. Tilaisuuteen tunnelmaa toimivat Sakkola-Rautu -pukuiset esiintyjät Rautuseurasta. Alakuvassa kanteleineen Osmo Valkonen.

Kuvat: Sylvia Paukku.

METSÄPIRTIN YHTEYSHENKILÖITÄ

METSÄPIRTTI SEURA RY HALLITUS

Kalevi Hyytiä, puheenjohtaja
Kausantie 22, 15560 Nastola
p. 04050 22750
kalevi.hyytia@metsapirtti.net

Kimmo Laulajainen, varapuheenjohtaja
Kaarikuja 1 A 3, 00940 Helsinki
p. 09-304 854, 040534 5062

Vesa Hämäläinen
Jakokunnantie 14, 00660 Helsinki
p.041582 4084

Airi Kosonen
Kiskottajankuja 3 D 28, 02660 Espoo
p. 04053 22745
ai.kosonen@luukku.com

Ilmi Pesonen, sihteeri
Porslahdentie 10 A 13, 00960 Helsinki
p. 09-694 6309, 040730 6166
ilmi.pesonen@welho.com

Pentti Rajaheimo
Pohjolantie 11, 04420 Järvenpää
p. 040777 6115

Mauno Vaski
Kellosaarenk. 7 C 44, 00180 Helsinki
p. 09-685 2389

www.metsapirtti.net

KIRVESMÄKI KERHO RY

Aulis Ukkonen
Kirkkotie 21 A, 01700 Kauniainen
p. 09-505 1897, 0400 522854

METSÄPIRTTIJÄRJESTÖT-TOIMIKUNTA

Leo Laulajainen, puheenjohtaja
Tulustie 6 as 3, 32440 Alastaro
p. 04004 89059

ETELÄ-POHJANMAAN METSÄPIRTTILÄISET

Esko Lylander
Mustikkatie 1, 66400 Laihia
p. 06-4771300, 050599 7720

Mauno Hämäläinen
Vaasantie 270, 61600 Jalasjärvi
p.06-456 0482, 040527 4960

TAMPEREEN METSÄPIRTTIKERHO

Helka Korpela
Pienkodink. 5 C 8, 33560 Tampere
p. 040565 0905

UUDENKAUPUNGIN METSÄPIRTTIKERHO

Anneli Virtanen
Pappilankuja 15, 23600 Kalanti

Pietari -Tverin Karjalan matka

24.-28.7. 2003 Vesilahden Liikenteen autolla
Lomalinjan järjestelyin.
Lisätietoja ja varaukset Hannu Turkkinen 050-3839683
Email: hannu.turkkinen@lempaala.fi

SUVANNON SEUDUN SUKUPIIRI

kokoontuu la 29.3.2003 klo 13.
Karjalatalon Värtsilä-salissa.
Käsittelyssä Sakkolan, Metsäpirtin, Raudun ja Vuokselan sukuja.

Sakkolan ja Metsäpirtin Suikkaset hämäläisen rälssisuvun jälkeläisiä?

Kyllikki Ilvessalo on harrastunut sukututkimuksesta, vaikka ei itseään sukututkijaksi kutsukaan. Kirjeessään toimitukselle hän kertoo, miten suvut on "lippusilla ja lappusilla", ja miten aina löytyy uusi jälki seurattavaksi. Kyllikki Ilvessalo on seuraillut Suikkasten sukua myös naisten kautta, ja löytänyt siten uusia polkuja. Kyllikki Ilvessalo on syntynyt Sakkolan Tikasaaressa Haitermaalla vuonna 1919. Hänen isänsä oli Johannes Vilhelm Suikkanen ja äiti Hilma Punnonen.

Suikkaset Kernaalan kehdossa?

Kiintoisa matka Suikkasten mahdolliseen rälssisukuun alkoi Väinö Kaasalaisen Sakkolan historiasta, jossa on maininta Hämeessä asuneesta Suikkasten rälssisuvusta 1570-luvulta. Ja löytyihän asiakirjoista maininta vuoden 1579 voudintileistä Klas Knutsson till Suickas –nimisestä voudista, joka oli Hämeenlinnassa voutina 1570-luvulla. Ilvessalo on löytänyt seuraavan maininnan Pohjolan-Pirhosen Suomen historiasta, jossa kerrotaan Monikkalan herrasta, vuonna 1529 aateloidusta Knuut Antinpoika Kirjurista. Monikkala sijaitsee Janakkalassa, jonka pitäjähistoria selventää Knuut Antinpojan suvun historian Leppäkosken kartanoon. Knuut hankki kartanon omistukseensa sekä Kernaalan kylässä sijaitsevat Eskolan ja Mattilan tilat, kuten myös Hausjärven Ryttylän kartanot.

Knuutti Antinpojan (k. 1563, puoliso Kaarina Yrjöntytär) poika oli Juho Knuutinpoika, tuomari ja ratsumestari 1565-1582, puoliso Brita Eerikintytär Boije (k. 1600). Knuutin toinen poika oli Klas Knuutinpoika ja kolmas Jaakko Knuutinpoika, josta suku jatkui. Juho Jaakonpoika Stråll eli 1582-1605, ja hän peri isältään tilukset; kaatui Kirkholmin taistelussa Liivinmaalla 1605. Juhon vaimo oli Märta Kristofferintytär Böllia (1605-1615). Märta solmi uuden avioliiton Jaako Abrahaminpojan kanssa vuonna 1615. Heidän vävynsä Jaakko Jaakonpoika Spåren (Silfverspåre) vaimo oli Anna Böllia, jonka täti Märta oli.

Ilvessalo ei ole löytänyt pitäviä todisteita suvun sammumisesta, ja hän epäilee suvun jatkuneen Klas Knutinpojan poikien kautta tai sitten naislinjaa myöten. Suvusta on mainintoja "rahvaan tasolle" vajonneista. Selvitystä kaipaa esimerkiksi Sakkolassa vuonna 1589 mainittu Klas Knutsson sekä Juho Jaakonpojan puolison Märtan serkun (Kristoffer Persson Böllia) pojan Ivarin hautaus Sakkolan Kivinimeen vuonna 1682.

Suomalainen sukunimikirja kertoo Suikkasista, että heitä oli 1500- ja 1600 –luvuilla Karjalan Kannaksella, tietoja on Jääskestä vuodelta 1547. Nimi on sama kuin Suikka, jota on käytetty skandinaavisen Svenin puhuttelunimenä. Nimenä Suicka löytyy myös Laihialta ja Huittisista sekä Nousiaisista.

Asiakirjoista löytyy Suidetzvo, Ruotsalaiskylä vuodelta 1662 Inkeristä. Ja Sakkolasta mainitaan nimi Matthias Seutterin kartasta vuodelta 1735 Sukio, joka vuoden 1640 henkikirjassa on Röykkylä. Suikkaset ilmestyvät Röykkylään 1700-luvulla.

Suikkasten sukuluetteloista on löytynyt myös kiinnostava perimä: Rh-negatiivinen veriryhmä, jonka Ilvessalo arvelee olleen syynä moniin, moniin sukupolvia vaivanneisiin lasten kuolemiin. Hän itsekin on miinusverinen.

Kyllikki Ilvessalon muistiinpanoista koosti

Anja Kuoppa

Uutuus ! *Hovinkyläseuran postikorttisarja 2002 / 1 - 8 :*

"Suvannon laaksoa ennen ja nyt"

1. *Hovinkylän - Ojaniemen kansakoulu.*
2. *Ylitse Suvannon laakson Lapinlahdesta.*
3. *Petäjärven Emäntäkoulu 1924 - 1939.*
4. *Sakkolan ja Raudun lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkki.*
5. *Entisen Sakkolan nykyinen kirkonmäki.*
6. *Suvanto Lehtisenniemestä Ojaniemeen.*
7. *Petäjärvi - Hovinjärvi Ryhmästä.*
8. *Petäjärven Emäntäkoulu 1938.*

Hovinkyläseuran hallitus valitsi 8 kauneinta valokuvaa kahdeksan vuosikymmenen ajalta, ja ne painettiin postikorteiksi. Kortit myydään perinnetyömme tukemiseksi, mm. koulujen historian tekoon.

Osta nyt joulu-, onnittelu- ja tervehdyskorteiksi tai lahja-sarjoiksi !

Hinta 6,- e / sarja, tai oma valikoima 1,- e / kpl (+ pk). Toimitukset heti !

Myynti Soini Hartikainen 03-675 1482, ja muut hallituksen jäsenet.

JAMAKKA

Runon perintö

Kalevalanpäivä vuonna 2003 on jälleen historiaa. Larin Paraske sai perinteiset kukkasensa ja sanansa Mannerheimintien pölyn ja melun seassa. Siellä kotona Parasken jäljet näkyvät Palkealassa, patsaassa, haudalla, ja meillä Parasken kotikulmien jälkeläisillä mielissä miten kullakin.

On Parasken perintöä pantu kansakunnan kaapin päälle: Suomen kansan vanhoissa runoissa Paraskella on omat niteet, kansanpainoksia on painettu, tauluja on maalattu, ja yrittihän Anu Kaipainen kirjoittaa hänestä kirjankin. Hajanaista kulttuuritahtoa on osoitettu erilaisissa yhteyksissä ja puheissa, mutta riidatonta tämä kulttuuritahto ei ole ollut. Sivusta seuraava harhautuu kysymään, seuraako Parasken elämän dikotomia myös hänen historiaansa vielä tänäänkin.

Nostan kissan pöydälle, kun epäilen, että kukaan meistä eli sakkolalaisista, rautulaisista, metsäpirttiläisistä, karjalaisista ei itse asiassa omista Larin Paraskea. Tiedän, että niin sanottua paikallista kiistelyä käydään siitä, kuka ja missä järjestyksessä käy katsomassa häntä Palkealan nurkalla, kuka "omistaa" Parasken muiston. Kuulostaako ilkeältä? – Mutta näin on. Yhtä hyvin voimme kysyä, kuka omistaa järvet ja vuoret.

Rakkaus kieleen, sanomisen iloon ja leveyteen, on kuulunut aina kannakselaiseen elämänsisältöön. Taito sanoa kukki erityisesti Kaakkois-Kannaksella eli kotikulmillamme. Tällaisesta todistavat Paraske ja myös muut laulajat tai uudemman ajan kielenkäyttäjä Aleksanteri Aava, jonka runopoljento on vanhaa, vanhaa perua, ja tänäänkin nautittavaa.

Yhteistä perintöä pitää vaalia yhdessä. Voimme omistaa perinnön, mutta emme hallita sitä, emme kinata siitä. Runous ja sen edustajat kuuluvat kaikille suomalaisille. Esimerkki perinnön yhteisyydestä on Viena ja Paanajärvi, jossa aikoinaan säilyi Kalevalan runous. Sitäkin yritettiin "omia", mistä mieleen tulee mm. kunnianarvoisa Martti Haavio, joka yritti selittää karjalaisen runousmuistin länsisuomalaiseksi. – Suomen Kulttuurirahasto on osoittanut, miten yhteistä perintöä pitää vaalia. Paanajärven restaurointiin rahasto on lahjoittanut tähän mennessä lähes 127 000 euroa. Paanajärvi, Viena, runot kuuluvat kaikille.

Aateluus velvoittaa.

Anja Kuoppa
Sovintola 1, 14240 Janakkala
044 28 44 330

SAKKOLALAISTEN JA RAUTULAISTEN

MUISTOMERKKIALUEEN SIISTIMISTALKOOT HOVINMÄELLÄ

LAUANTAINA 17. 05. 2003 KLO 10 - 14, KEVÄTRETKEILYN OSANA.

Lähdöt Hämeestä ja Savosta perjantaina 16.05.2003 aamuaikaisella tai iltamyöhällä, ja paluu sunnuntai-iltana.

Kuljetuksista, hinnoista, ja retkeilyn muista ohjelmista antavat tietoja :

Soini Hartikainen, 03 - 675 1482, 0400 - 207 844

Markku Paksu, 015 – 211 588, 176 245, 040 – 5239 645

Silloin jo Karjalan kunnailla lehtii puu !
Entä kukkuuko jo Karjalan käki ?
Ja löytyykö satakielen laulupuu ?
Onko kukkia jo täys´ Hovinmäki ?
Ne nähdä ja kuulla saa talkooväki.

HOVINKYLÄSEURA ja RAUTULAISTEN PITÄJÄSEURA RY

Hynnä Tauno
Kurkipolku
37550 LEMPÄÄLÄ

TILAA OMA LEHTI!

Karjalaista asiaan Sakkolasta,
Metsäpirtistä ja Vuokselasta 8 kertaa vuodessa.

Sakkola –museon postiosoite on:

SAKKOLA-MUSEO/ SAKKOLA-SÄÄTIÖ PL 15 37500 Lempäälä

SAKKOLAN HISTORIA

Toinen, uusittu painos Sakkolan historiaa on edelleen saatavana, samoin kirja Sakkolan kylät tuvasta tupaan.

Kirjoja voi hankkia Osuuspankkin konttorista Lempäälässä.

Kirjoja myyvät myös Eino Kuisma, Punkalaidun, sekä
Lempäälässä Anneli Kuisma j a Aaro Viskari
Anneli Kuisma hoitaa postitettavat tilaukset, puh. 03-3748 410

Sakkolan historia II maksaa 13,50 euroa ja
Sakkolan kylät tuvasta tupaan 18,50 euroa
Postilähetyksistä peritään lisäksi lähetyskulut.

HANKKIKAA NYT PITÄJÄTEOKSIA - VAIKKAPA LAHJAKSI!

SAKKOLAN PITÄJÄ-JUHLAN VIDEO

Saatavissa nyt myös 50 minuutin mittainen pitäjäjuhlavideo kesän 1997 juhlista Sakkolassa. Tilaa värikäs dokumentti historiallisista juhlallisuuksista Karjalan kotikunnuilta hintaan 25,50 euroa.
TILAUKSET:Ilpo Kuparinen puh. (03) 3738 195 tai 0400-307 550.
Videota voi myös noutaa sopimuksen mukaan
Crane Videon Tampereen toimipisteestä tai
Vesilahdesta Kuparisen kotoa Rautialantie 525.

Tilauksia otetaan vastaan myös Sakkola-Säätiössä.

Putkiliike
P. Nuora Ky
37560 KULJU
Puh. 367 6100

Seuraava lehti ilmestyy toukokuussa ennen äitienpäivää

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseutulehti
Ilmestyy vuonna 2003 8 kertaa

Tilaushinta
20 euroa/vuosikerta

Ilmoitushinnat
0,20 euroa palstamillimetri
(+alv 22%)
Pankki
TSOP, 37500 Lempäälä
Tilinumero 522803-211955

Toimitus Suvannon Seutu,
Rautasema, 37550 Lempäälä
Puhelin 040 730 2622
tai (03) 374 8448 iltaisin
Päätoimittaja
Marjo Ristilä-Toikka, Lempäälä
Metsäpirtin yhdyshenkilö
Ilmi Pesonen, puh. 09-694 6309
sähköposti:ilmi.pesonen@welho.com
Vuokselan yhdyshenkilö
Taisto Virkki, Tampere
p. 03- 363 1750 tai 050-553 8607.

Toimituskunta
Esko Kallonen
Eero Koppanen
Ritva Koski
Juha Kuisma
Hannu Paukku
Aila Alanen
Ilmi Pesonen
Taisto Virkki

Kirjapaino Koski-Print, Valkeakoski